

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 3-వ తేది గురువారము

No 54

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ సప్తి. ౭.

సంచిక ౫౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెనుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

శ్రీ నందా శ్రమము, బందరు.

ఆంధ్రదేశమున నిమ్మజాతి విద్యార్థులకై వసతి గృహమును పాలకులు బందరులో గత సంవత్సరమునుండి స్థాపనచేయించి మాచే నిర్వహించుచున్నారు. సూతన సంవత్సరమునకు రాగల జూన్ నెలనుండి నిర్వహించుటకు కావలసిన ధన సహాయమును మంజూరుచేసిరి. వసతి గృహమున యెప్పటియట్లు 50 మంది విద్యార్థులకే ప్రవేశముండును. స్కూలు జీతములు మూడవ ఫారమువరకు విద్యార్థులు భరింప నక్కరలేదు. నాల్గవఫారమునుండి పైబడ్డ విద్యార్థులు సగము జీతములను వారే యిచ్చుకొనవలసి యుండును. చేరదలచిన నిమ్మజాతి విద్యార్థులు జూన్ 5 వ తేదీ లోపల తమ స్థితి గతులను దెల్పుచు, వయస్సు, తరగతి, కులము, మతము మొదలైన విషయములతో యీక్రింద దెలుప బడిన వారలలో నెవ్వరిద్వారానైన తమ దరఖాస్తులను సంపుకొనవలెను.

- (1) జిల్లా లేబరుఆఫీసరు, (2) లేబరు కో ఆపరేటివు ఇన్స్ పెక్టరు, (3) గ్రామ మునసబులు, (4) శాసనసభ్యులు, (5) నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘములు.

మరా:—నాల్గవతరగతికిగాని, క్రింది తరగతుల విద్యార్థులకుగాని ప్రవేశ విషయము.

బందరు,
27—5—26.

వేల రాంజీరావు,
హాసరీ సూపర్వైజరు.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బు బిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సుప్రాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరుకును.

2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే

లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

కౌను థియేటరు 2258

2-6-26 బుధవారము నుండి 4-6-26 శుక్రవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. సా॥ 6-15 గం, రా॥ 9-30 మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు మేరి డోరో

“మెయిడ్ ఆఫ్ మిస్సిరిలో” నున్నది

ప్రదర్శించబడును

6 రిల్లు గలది. అనేక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

పారికథాహాసక-పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శీతాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేనకము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాతాస్వములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బంకివచ్చును. దీనివల పోటీజీగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 112

కావలయును

సెకండరీగేడ్, హయ్యర్గేడ్, లోయర్గేడ్ ట్రైనింగైనవారును, స్కూల్ ట్రైనేర్ క్యాండిడేట్లును మా బోరు పాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలయును. వేతనములు వారి వారి సామర్థ్యములను, యోగ్యతలనుబట్టి యియబడును. దరఖాస్తుదారులు వారి వారి దరఖాస్తులను 30-6-26 వ తేదీ లోగా మా ఆఫీసుకు పంపించుకొనవలయును.

గుమ్మడపు మెకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు. నందిగామ తా॥కాబోర్డుఆఫీసు, నందిగామ, 1-6-26

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జూన్ నెల 3-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 49 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 48 గలవి రు 12 8 0	18 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0	16 0 0	
రాగులు ర 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0	9 0 0	
మత్తలు ,, ,, 20 0 0	24 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0	12 8 0	
నెలగలు ,, డిటా ,, 12 8 0	18 8 0	
నెలలు ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
వినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0	18 0 0	
ఉలములు ,, ర 164 ,, 8 8 0	9 0 0	

3. నూనెపప్పులు.

మత్తలనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0	152 0 0	
నెయ్యము 1-కి ,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంబేరు నెలగపప్పుబా 1-కి ,, 59 0 0	62 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55 0 0	58 0 0	
తేరు నెలగనూనెగానుగబా 1-కి రు 128 మి.కా.నూనె 124 0 0		
అముడము బా 1-కి ,, ,, 89-0-0	90 0 0	

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 75 0 0	80 0 0	
కూరపసుపు ,, ,, 80 0 0	85 0 0	
మిరపకాయలు(గంటూరివి)బా 1-కి ,, 122 0 0	133 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40,45		
కాళిపాపిపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0	54 0 0	

5. ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-కి ,, 81 0 0	88 0 0	
చదరం ,, 82 0 0	86 0 0	
రవుండు ,, 80 0 0	81 0 0	

6. లోహములు.

చెండి 100 కులంకు ,, 68 0 0	72 0 0	
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0	21 8 0	
చవరము 1-కి ,, ,, 13 8 0		
ఇక్రడి బా 1-కి ,, 264 0 0	268 0 0	
రాగి డిటా ,, 260 0 0	266 0 0	

7. దూది.

బొంబాయిబాబు బారన 1-కి రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0		

8. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెల్లె 1-కి ,, 5 14 0		
మాళయేనుగ నెం 20 ,, 7 8 0		
నెం 20 తెన్ని పింపాం యీటె ,, 7 14 0		
నెం 22 ,, ,, 8 0 0		
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కూసు ,, 6 7 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 14 0		
నెం 12 1/2 అలెన్సు ,, 5 14 0		
నెం 12 1/2 పాండిచేరి ,, 6 4 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 6 0		
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్ ,, 5 12 0		
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటన్ ,, 6 0 0		
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు ,, 5 8 0		
నెం 12 1/2 ,, ,, 6 4 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 6 10 0		
నెం 12 1/2 గోక ,, 6 0 0		
నెం 20 గోక ,, 7 7 0		
నెం 12 1/2 న్యూచెయిసు ,, 5 8 0		

జరుగగల మహాసంగ్రామము

బ్రిటిషువారి వాగ్దానములే కారణముగ నుండును

[పార్లమెంట్ పైదు బాతిమీగాదు మాంచెప్పరు లంచనక్కుబ్బు నం దొసగిన ఉపన్యాసము ఈదిగుట ప్రకటింపబడినది]

లోకశాస్త్ర సంధి పదుదేశములు ప్రకటించుచున్నను, బ్రిటిషువారి బాధ్యతను హెచ్చించినది ఈసంధి ననుసరించి బ్రిటిషువారు ఇతరదేశములకు ఎన్ని విధములో సహాయమువర్చు నలసినను రగుచున్నార బాధ్యతలనిర్ణయముకూడ అప్పట్లముగ నుండుటచే సందేహములకు అవకాశ మేర్పడుచున్నది ఈకారణములవల్ల రాజ్యపుతరమున విరోధా మహాసంగ్రామముకన్న విగుల ఘోరముగయుండును ఏమియెప్పుడు బాధ్యతలు వాగ్దానములు అప్పట్లముగ నుండుటచేతనే కడచిన విరోధాసంగ్రామమున తేలికమునకు అధికముగ నష్టము కలిగెను విశ్రమించుటకే అన్నివిధముల సంగ్రామముగ తోడ్పడుచుండుటచే ధనప్రాణ నష్టములను ఇంగ్లండు అధికముగ భరింపవలసినచేసెను లోక శాస్త్రయంగుగాని కత్పార్వముగాని గావింపబడిన సంధిపత్రముల యందు ఇంగ్లండువారిబాధ్యతలు వివరింపబడిన గాని ఇతరదేశములు ఇంగ్లండునకు తోడ్పడవలసినవిధము నిర్ణయింపబడలేదు. కడచినసంగ్రామమున విశ్రమించుటకుంకయు పట్టుదలతో పని చేసియుండిన యుద్ధ మంతకాలము జరిగియుండెను యుద్ధము నందు రెండుపక్షముల నైస్యములు అవలంబింపవలసిన విధానము నిర్ణయింపబడి అన్నిజాతులు ఆనిర్ణయముల ననుసరించి ప్రవర్తించుట ప్రపంచమునకు లాభకరము యుద్ధముచేయునిద్రుజలపై వాయువిమానములనుండి బాంబులను విసరివైచుట యుద్ధముచేయువారు విపర్జింపవలసిన అంశములలో ముఖ్యమైనది

విరోధామహాసంగ్రామమున ఇంగ్లండు తనకే క్షితి మించిన విధమున విశ్రమించుటకే సహాయమునగుటచేతనే యుద్ధానంతరము మనము ఇన్ని ఇబ్బందుల ననుభవింపవలసి వచ్చెను. అన్ని యుద్ధరంగములందును అన్ని విధములలో ధృఢ ఇంగ్లండు యత్నించెను ఉక్రదేశమున, దూరదృష్టి అనుభవములేకుండుటయు ఇందులకు కారణము ఖరవు ఏమునో స్పష్టముగా గ్రహించినవిషయము కాకకాక కార్యమునకు గడంకుట వివేకము యుద్ధము జరుగుటకుపూర్వము యుద్ధమునకు సంసిద్ధముగ నుండట నివృత్తియొజనము విరోధాఖండమునందు యుద్ధమేర్పడిన, విశ్రమించుటకే ఇంగ్లండు రెండువిధముల సహాయము నర్పించుచున్న పక్షముల కందరికి సైనికశక్తి గల గొప్ప నేత ను పంపవచ్చును లేకున్న నావికాదళమును మాత్రమే సహాయముగ ఇవ్వవచ్చును నావికాదళమును మాత్రమే యుపయోగింప దీర్చుకొనించిన ఖరవు తగ్గుటయేకాక ప్రజానష్టముకూడ తగ్గును ఇంగ్లండు పరిస్థితుల ననుసరించుచూచిన నేన పంపుటకన్న నావికాదళమును సహాయమునగుటయే అన్ని విధముల లాభకరమని చెప్పక తప్పదు ఈవిషయమును మనవారు గుర్తెరుగుటలేదు కడచిన యుద్ధమున ఇంగ్లండు అన్నివిధముల తోడ్పడుటకన్న నేననో నావికాదళమునో సహాయమునగ నిర్ణయించుకొనియుండిన ఇన్ని ఇబ్బందులు కలిగియుండవు యుద్ధముకూడ ఇంతకాలము జరిగియుండదు. యుద్ధసమయమున ఇంగ్లండునుండి నేనలను అధికముగ పంపుటకు వీలులేదని బ్రిటిషువారు ప్రాప్తముగ స్పష్టముగ తెలిపియుండవలయును. ప్రేంచినవారప్పడు శీలపై జరుగవలసిన యుద్ధమునకు సంగ్రామముగ అన్ని ఏర్పాటులు తామే చేసికొనియుండెడివారు

ఇప్పుడేవిషయములగురించి చర్చ సలుపుటకు కారణమే యని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇంతవరకు మనము గావిం చిన తప్పులను మనము గుర్తెరుగకున్నాము. మరల ఇట్టి తప్పులనే మనము చేయవచ్చును లోకశాస్త్ర సంధిపత్రము భయకారణముగ నున్నది ఈ సంధిపత్రమును ఆచరణయందుంచునప్పుడు ఇబ్బందు లేర్పడును. విరోధాఖండమునందలి దేశములకు ఇంగ్లండు అన్నివిధముల తోడ్పడుచుండ వలయునను సిద్ధాంతమును ఈ సంధిపత్రము నూచించుచున్నది ప్రాప్తమువారు జర్మనీని ఎదిరించిన ఇంగ్లండు జర్మనీకి తోడ్పడవలయును జర్మనీ ప్రాప్తమున ఎదిరించిన ఇంగ్లండు ప్రాప్తమువారికి తోడ్పడవలయును. కాని ఇంగ్లండునకు సహాయపడవలసినవా రెవరో స్పష్టపరచబడలేదు సంధిపత్రమును తయారుచేసిన వారికి విషయమే తోచలేదు ఈ సంధిపత్రము ననుసరించి మనము ఇతరులకు తోడ్పడ వాగ్దానమొసగితిమి గాని ఇతరులు మనకు తోడ్పడవలయునను వాగ్దానమును గ్రహింపలేదు మరియొక విషయము ఇతరులకు మన మిచ్చిన వాగ్దానములు కూడ స్పష్టముగలేవు పార్లమెంటువారుకూడ ఈ విషయమును పరియగుదృష్టితో చూడలేదు ఇందులకు మనజాతియొక్క గర్వమే కారణము కాని రాజ్యపుతరము వారి బాధ్యతలను అధికము చేయుట ఉచితము కాదనువిషయమును గుర్తెరుగవలెను

ఈవిషయక పరిస్థితుల సంతమెందించుటకు కొన్ని నూతనల నొసగడను ప్రతిజాతివారును తమరాష్ట్రమును నేలపై జరుగుయుద్ధము సందర్భమున తామే రక్షించుకొనవలయు నను సిద్ధాంతమును ఎల్లరు అంగీకరింపవలయును నావికాదళము యుద్ధమునందు విజయము కలుగజేయుకాలము పోయినది వాయువిమానముల బలముపై యుద్ధవిజయము ఆధారపడియుండును కావుననే రాష్ట్రములసరిహద్దులనిర్ణయము నిష్ప్రయోజన మగుచున్నది

వాయువిమానవిజయములను సంగ్రామముగ రద్దుచేసి నేనను నావికాదళమునకు తోడుగ కొన్ని వాయువిమానములను మాత్రమే ప్రతిదేశమువారికి నుండవలయునని నిర్ణయించిన లాభముండునా అనువిషయమై ఆలోచించవలయును అప్పుడు యుద్ధముచేయని పార్లమెంట్ వాయువిమానములనుండి బాంబులు వేయుట అసాధ్యమునను ఆయుధనిర్ణయముసాధనవారు ఈవిధమున తీర్మానించి, ఈతీర్మానమును ఉల్లంఘించరాజ్యములను దరించుటకు నానాజాతిసమితివారికి గొప్ప వాయువిమానదళము నొసగిన, ప్రపంచకాంతిస్థాపనమునకు అనుకూలముగ నుండునని నా అభిప్రాయము.

ఆరోగ్యశాఖ-మద్యనిషేధము

మంత్రిగారివద్దనున్న ఉత్తరప్రతిపత్తులరములు ప్రకటింపుడు

రాజగోపాలాచారిగారి సవాలు

సి. రాజగోపాలాచారిగారు స్వరాజ్యపత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు —

జస్తికుపత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఉపన్యాస భాగముల నుదహరించుచు మీరు మే 29 వ తేదీన విమర్శించియుండిరి ఆ ఉపన్యాసమే నిజమగుచో మద్యనిషేధ ప్రచారముగూర్చి హెచ్చరికపరచుటకు (ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు) మంత్రిగారింజిన ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ఉద్యోగులు రాజకీయ పథలలో పాల్గొనకుండవారిండుటకుద్దేశింపబడినదే కాని, మద్యపాన దురాచారముగూర్చి ప్రజలకు హితము గలప నాటంకపెట్టుటకు గాదని, సానిక స్వపరిపాలనశాఖామంత్రిగారు సమర్థించుకొనుచున్నారని దలంపవలసియున్నది ప్రభుత్వ ఉత్తరవులలో నూచింపబడిన ఉత్తరములు ప్రకటించినచో యీ సమర్థించుకొనట యెంతవరకు నిజమో తెలియ గలదు సుంత్రిగారు యీ పవాలనందుకొని తమకు చేసిన ఉత్తరములను ప్రకటించురా? కాని ఇకముందు తప్పులుజేయరని నమ్మకముగల్గినచో ప్రాంతీకత్తులను బయటపెట్టవలె. నను వాంఛ నాకు లేదు ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు రాజకీయ పథలలో పాల్గొనకుండ ప్రజలకు మద్య పానము దురాచారము నందలి నష్టమును గూర్చి హితంపవచ్చునని స్పష్టముగ చెల్లుచు మంత్రిగారిస్పష్టజన వేరొక ఉత్తరువు ప్రకటించెదరా? ఆరోగ్యప్రచారము చేయుటకు వారికి జీతభత్యము విచ్చుచున్నారని అట్టియొడ ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యమైన మద్యనిషేధముగూర్చి వారేల ప్రచారముజేయరాదు? నీట్లుకావలసినది యా, వడికట్టవలసినది, దోమతర లుండుకొనవలసినది, కుర్రముగనుండవలసినది, మన్నగు సైద్ధికలురెల్ల పాధారణముగ చేడకకట్టవలసినది కొనసాగింపలేని సలహాలు జెప్పటకన్న దీనివలన యెక్కువ లాభముండును

జిల్లా ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులను భయపెట్టుచు కఠినపు అంగ భావలో పట్టుదలగ ఉత్తరువుల ప్రకటించుచు బయటపెట్టవలసినదిగ విషయాలేదని ఉపన్యాసము లొసంగుట వలన లాభములేదు.

రాజ్యపు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్షమున నిల్చు అభ్యర్థులకు గుజరాతు కాంగ్రెసుకమిటి హితబోధనము

అహమదాబాదు, జూను 2 — రాజ్యపు ఎన్నికలందు ఏపానములైనను తెక్కు అభ్యర్థులనుండి గుజరాతు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటి ఒక అభ్యర్థిని నిర్ణయింపవలసియుండును గాన అభ్యర్థులే యీవిషయమున పరస్పరమైత్రితో బరిష్కరించుకొనుటవలసింది గుజరాతు కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటి యందధిక సంఖ్యాకులు ఒహిష్కారవాదులుగనున్నారని అభ్యర్థులు బరిష్కరించుకొనవలసియొడ అభిలభారత కాంగ్రెసు కమిటి వర్కింగుకమిటికి వదిలేయబడును. (అ.పె.)

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము

ఉభయసంఘముల మధ్య వైరము హెచ్చుచున్నది

సప్తమాసాని సూచనల నెహ్రూగారు అంగీకరించుట

అలహాబాదు, జూన్ 1 — పైసీరు ప్రతికయందు మలుపడిన సర్ లేజు బహదూరు సప్తమాసానిని దిగువ ప్రకటించిన సమాధానమును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి రిచ్చిరి —

“ప్రప్రాంతములైనను సాంఘిక పోరాటము సంభవించిన సర్ తగిన అధికారము ప్రకటించినయెడ తత్సత్వంత వాగులకు స్థానికసంఘ రాష్ట్రీయ, కేంద్ర కాసనసభలకు సభ్యులై నైపుకొనుటకు గల హక్కులను రద్దు చేయుటకు కాసనములయారు తేయమయినని షర్ లేజుబహదూరు సప్తమాసానిని చిన నూచన నాసంప్రార్థనా దే న బ డ యు చు న్నది సాంఘికవిభేదముల అవను జేసికొనిస్వార్థబంతి వర్తిం చు ఒక తరగతివారి కిట్టి కాసన నిర్మాణముభయమును గలిగించును. సర్ లేజుబహదూరు సప్తమా ఆభిప్రాయమందుగల తరగతియెడ అసంతోషాలిజాపునని సంపాదకీయ న్యాఖ్యయందు మీరుదెలిపిన అభిప్రాయముతో నేనేతిభవిష్యత్కాలము సప్తమాగారు నూచించిన నటువంటి కాసనము అసంతోషించుటకు విచారణిమి త్రము పెచ్చునెడ స్వాధీనపరులవారు సల్పకృష్టికి తోడ్పడదు. స్వరాజ్యవాదము చట్టమును బలపరచెదనని వారితరపున నేను దెల్పుచున్నాను. సంప్రార్థనప్రతిపాదన స్థాపనాసంతరము భారతదేశమందు సాంఘికపోరాటములు కలలోనివార్తలగునని నేను తిరుచు దెల్పుచున్నాను. ఈలోపున ప్రభుత్వమందుగల పరిస్థితులను చక్కబరచుటకు గావించుమార్పు నా ఆమోదనబడయును

సప్తమాసాని సూచనలు చాలవు

కాని సప్తమాగారు గావించిన నూచన రోగక్షును గురుకుటుకు తగినంత గట్టిమందు గాదని నా అభిప్రాయము ఒక రకము నాయత్త్వమునై మాత్రమే సర్ సప్తమాసాని సూచన ప్రయోగింపవచ్చును ఇంతకంటే తీవ్రమును పోరాటములగులగ జేయుటకు కారామును యితర రకముల నాయకుల సరికట్టుటకు సప్తమాగారి సూచన ప్రయత్నించుటలేదు. హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటముల నూచనలయినని దొరతనము వాస్తవముగ దలచుచున్నచో సప్తమాగారు సూచించినటుల చట్టమును సృష్టించుటయెగాక అప్పుడెప్పుడుదొరతనము బిరుదునొసంగుటయెగాక జాతితాలందు పట్టికు నర్థిగు ఉద్యోగనియమును ప్రమామనుల నిమ్ముటయందు ప్రభుత్వమార్పు గావించవలయును ఏ ప్రాంత మందైనను సాంఘిక విభేదములవలన పోరాటము సంభవించిన దని తగిన ఉద్యోగము ప్రకటించినచో ప్రాంతముందునివసించు పెద్దమునుష్యులకు బిరుదులు చేయుటకు తగరనియు, కొంతకాల మువరకు పట్టికుసర్థిగుకాఖలగు ద్యోగిగనియమింపరాదనియు అట్టి పెద్దమునుష్యులదివరకే ఉద్యోగములందున్నచో కొంతకాల మువరకు ప్రమామనలకుగాని యితరకారణములచే అర్హుడై యున్నను దొరతనముయాయరాదని స్పష్టముగ నిబంధనగావించ వలయును ఎన్నిక సమయములందు సల్పప్రచారములో అధ్యర్థిగాని ఆయన ఏజెంటుగాని మతివైషమ్యముల గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించునెడ, అధ్యర్థి దుర్వాడుకలకుదిగి తప్పుకావించి నట్లు ఎన్నికనిబంధనలందు సవరణగావించవలయున ఈమార్పులనేడుగావించుడు రేపు కులవిభేదములవలన పోరాటములు గాని తగవులుగాని సంభవించినట్లు మీకు వినిపించు” అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు వ్రాసిరి

(మగరాసు మేయలు)

బందిపోట్ల ఆచోక్తి

పతానులే మూలకారణము

లాహోరు, జూన్ 22—పోలీసువారు అనేక నెలలనుండి జరుగుచున్న కేరములకు ఆచోక్తి తీసి తుదకు దీరికంతకును పతానులే కుట్ర పన్నిరని తెలియుచున్నది వారే కేరములని రూఢిగా తెలియుచున్నది లాహోరులో పోలీసువారు పతానుల ఇండ్లన్నియు సోదాచేసి దొంగసోత్తును చాలవరకు పట్టుకొనగలిగిరి అనేక సాహసకృత్యములను పిషావరు జీలము గుర్తాను పురము గుజరాతు మేపురములలోను ఇతర జిల్లాలలోను చేసి సంపాదించిరి. రాష్ట్రముందలి దొంగల నాయకుడగు లామరనూతో రిగరి పతానులకు పట్టుకొనిరి అన్నిస్థలములలోను విచారణ సాగుచున్నది కొలదికోజలలో చాల ఆరెస్టులు జరుగున. తెలియుచున్నది ఆంధ్ర

ఓటరులు గమనింపుడు

కాంగ్రెసుసంఘము ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి గడ్డ రంగయ్య నాయకుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు

కాసనసభ ఎన్నికలగుర్తి ఆ భా కాంగ్రెసుసంఘము వారు యాదినవ ప్రకటన గావించియున్నారు ఆంధ్రదేశము లో ప్రతిజిల్లా కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆ భా కాంగ్రెసు సంఘమువారుదెల్పినట్లు సత్వరముగ శ్రద్ధవహింపవలెను ప్రభుత్వమువారు ఓటరులజాబితాలను తయారుజేయు ఉద్యోగలకు దెలియబరచిన యాదినవ సూచనలను అధ్యర్థులు, ఓటరులు, ప్రజలు గమనించుట అపునరము అవేన ఓటరులపట్టికలను అధ్యర్థులకు నియోజక వర్గములకు పంపిస్తే కరముగ నుండనట్లు తయారుజేయవలసినదిగా ఉద్యోగలకు ప్రభుత్వము వారు సూచనలు జేసియుండిరి కాని తమపేరు పట్టికలో ఉండునట్లు జూచుకొను బాధ్యత ఓటరులయందే గలదు పట్టికలను పూర్తిగ నుండునట్లే సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వోద్యోగులు యత్నించెదరు కాని ఓటరులు స్వయముగ శ్రద్ధవహింపనిది జాబితా పూర్తిగా తయారు కానేరదు

“రాజడిపన్ను చెల్లించువారి విషయమున యాచిక్కుగలదు ఓటరుల పట్టికలను తయారుజేయు కలక్టరులకు ఎవరు రాబడిపన్ను చెల్లించుననియు తెలియదు రాబడి పన్నువసూలు జేయువారు కలక్టరులకు సమాచారము దెలుప నపునరము లేదు రాబడిపన్ను చెల్లించుటమాత్రముననే ఓటునకు అర్హత గలవారు తాము పన్ను చెల్లించుచున్నట్లు సాక్ష్యము జూపించవలెను కొందరు దలంచునట్లుగా తమకు తెలియకుండనే తమపేర్లు జాబితాలో చేరవు జాబితాలో తయారుజేయు ఉద్యోగులకు పన్ను చెల్లించువారిపేర్లు తెలియవు పన్ను చెల్లించువారే స్వయముగ జూచుకొనవలెను”

దీనిపట్టి రాబడిపన్ను ఉద్యోగులు పన్ను చెల్లించువారిపేర్ల నొసంగర ని యు, ఓటరుల జాబితాలో పేర్లు లేనిచో ఓటరులయందే ఆలోప మరొకపింతురనియు స్పష్టము గుచున్నది కావున జిల్లాలో రాబడి పన్ను చెల్లించు కాంగ్రెసు సభ్యులందరు తమపేర్లు ఓటరుల పట్టికలో చేరునట్లు శ్రద్ధవహించవలెను కాంగ్రెసు సంఘము లిందు విషయమున తగిన ప్రయత్నములు జేయవలెను

కాంగ్రెసు ప్రకటన

(1)

ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ముందుగా అచ్చుపడగానే నియోజక వర్గపు జాబితాలను సంపాదించి యుంచవలెను అందు వదాపెట్టబడిన కాంగ్రెసు సభ్యులకు ఓటరుల పేర్లను తిరిగి చేర్చునట్లు దరఖాస్తులు పెట్టిం చుటయే గాక ఏమయిన తీర్మానమునచో యిప్పుడే సవరింపజేసి

నూలువడుకుటగూడ నొక కళయే

బ్రాహ్మణబాలికలు రాట్టముమీద నూలువడుకజాలరని చెప్పువురిలో నొకపాఠశాల పరిషత్కారాజీ పరిష్కరించెను. దానిపై చాల విమర్శలు బయలుదేరినవి రాట్టము యితర వర్ణములబాలికలకు పనికివచ్చునెడల బ్రాహ్మణబాలికలకు మాత్రమేల పనికిరాదు? అగ్రవర్ణమువారమును దురభిమానమును తొలగించుట కిది మంచి పని బ్రాహ్మణ బాలికలే మిక్కిలి సన్న నూలు వడుకుచున్నారని యీ యిన స్పెక్ట్రెగను తేలియదు ఇప్పటికిని చాలవంది బ్రాహ్మణులు జంధ్యులను స్వయముగా వడుకుచున్నారనిగూడ యీమె యెరుగదు

తంతుకరణముగూడ నొక కళయగునా? అది బిడ్డలకు వినుకపుట్టించుపనికాదా? అను ప్రశ్నలుగూడ సీసంబర్చును కలుగుచున్నవి తంతుకరణము శ్రేష్ఠవగు కళయనియును అవని చాల ఆనందదాయకమనియునుగూడ నిదర్శనపూర్వకముగా నీరవడినది ఆస కిలేకుండ దారమునులాగిన లాభములేదు వేళ్లును కళ్లును రియగు నంబరునకు దారిదీయునపుడు కలుగునట్టి ఆనందము అనుభవకవేద్యమే ఏవనిగాని మనశ్శాంతిని కోగింపగలిగిననేగాని అది కళయనబడదు సర్ ప్రభాకర పట్టనీగారు పగలంతయును రాచకార్యనిమగ్నులై యుండి పిమ్మట నూలువడుకు మందురు అందువలన ఆకిని మనశ్శాంతి కలిగి గాధముగు నిద్రపట్టుచుండెను

“నేను నాగదిలోనికేసుసరికి మనస్సుసంతాపముతో నిండియుండటచే నాచీకటిలో దానినడంతుటకు చాల శ్రమపడి కొంతసేపు భగత్పాస్థన మొనరించి పిమ్మట రాట్టమును త్రిప్పు వారంభించువాడను అంతట అచ్చుతముగ మనశ్శాంతి నాకు కలుగుచుండెను ఏకరితిని వివరజేడు నా ధ్యని నాకు విశ్రాంతిని కలిగించి భగవత్సానిధ్యమును సమకూర్చుచుండెను” అని పట్టనీ గారిక సంవత్సరము క్రితమే నాకువ్రాసిరి దానిని నేనపుడే పత్రికలలో ప్రకటించితినిఅని ఆయన వ్రాసిరి

ఇది ఒకరిద్దరి అభిప్రాయముమాత్రమేకాదు చాలమంది యిటులేవ్రాసియున్నారు కాని అందరికిని నూలువడుకుట వలన నిట్టి ఆనందమేకలుగునని చెప్పనలవిగాదు చిత్రలేఖనము మంచితకళయేగాని అందరును దాని నవలించియున్నారా?

(మో క. గాంధీ, ఎంఐఐడియా 27-5-26)

తుపాను విలయము

అనేకజీవులు ప్రాణముల గోల్పోవుట

రంగూను, జూన్ 2 — అఖ్యాలు కమిషనర నిద్రనుండి వచ్చిన వార్తలవలన మెన్నటి తుపానువలన మాంగ్లాలో 2784 గురు ప్రాణముల గోల్పోయిరి ఇది 33 గ్రామములలో చనిపోయినవారి సంఖ్య ఇంకను ఎంతవచ్చును గలిగెనో సహాయ మెంత అవసరమో రెండ్రోజులలో కమిషనరుగారు చెప్పగలరు గవర్నరుగారు ప్రస్తుతము ఆపదయందున్నవారికి వినియోగపరముటకు 50,000 రూపాయల నిచ్చిరి రాష్ట్రసహాయనిధి ఏర్పాటు చేయుటకు గూర్చి తరువాత చర్చింపబడను (ఆంధ్ర)

తుపాను- అరఖానుతీరము

తంజిగెను పూర్వముగ నాశనమగుట సిమ్లా, జూన్ 2 — ఇంకవరకు చేరిన వార్తల వలన తుపాను కారణముగా అరఖాను తీరమున టెన్ గ్రాపు తీగెలు చాలవరకు నాశమైనవి తెలియుచున్నది పరికరములు ఉపకరణములతో సహా పోస్టాఫీసు నాశనమై యి స్వ మెంతవరకు గల్గిగెనో పూర్తిగా వివరములు తెలియ లేదు అరఖాను ద్వారా బర్మాకు తంతుచంపుటకు కొంతకాలమువరకు వీలండదు. అప్పగిలోని తంతుతీగెలగూడ సప్తమైన కావున ఇండియా బర్మాకు నడుమ తంతువార్తల వడపుటకు కొన్నిరోజుల నుండి వీలుకలుగలేదు వాతావరణము బాగుండకపోయియు మరాఠుతుచేయుటకు దళములు బయలుదేరి యిన్నవి మద్రాసు రంగూనులకు వైరైను పనిచేయుటలేదు బర్మాచేరివలనవార్తలన్నియు ఇంకను పంపబడలేదు ఈ పరిస్థితులున్నంతవరకు బర్మాకును బర్మానుండియు వార్తలు చాల ఆలస్యమునకులోన గును సరియైనపరిస్థితులగులుటతోడనే ప్రకటించబడును (ఆంధ్ర)

వర్తకమండలివారి కాసనసభా సానము

బొంబాయి, జూన్ 2—సర్ వెస్లి ఆబెర్రా క్రాంతిగార్ల సానమునకే వింబర్పాధముగార్లు ఎన్నుకొనిరి ఆంధ్ర

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడయందు బూకే నుద్యోగరీత్యా నివసించుచున్న నువ్వర్ శ్రీరామ నరసింహంగారు ఎక్కువచాక చక్కముతో "నేను విశేష పరిశ్రమచేసి విశ్వవిద్యాలయనివయమై వ్రాసినవ్యాసము లను" జవాబుచ్చియున్నారని నేను వ్రాసిన యంశములకు నూటియైన యుత్తరముల నియ్యక వారియొక్క వ్యాఖ్యానమునే వ్రాయుటకై తిరిగి నేను జవాబు నిచ్చుట చర్చితచర్చణ మని తలచితినిగాని వారి వ్యాసమునందు కొన్ని మాత్రసాంశము లందు కారమున నావిషయములు సత్యమైనవని కావో అను సంగతి పొరకవచ్చుచుండు గ్రహించుటకు తిరిగి దీనిని వ్రాయ వలసినదని

గుంటూరు జిల్లా సుపక్ష్మయ్యయొక్క అభిమానపుర మను కొనినను నాల్గవసెంటుగును విద్యాలయంత్రిగారు గుంటూరున కివ్వబూనినను గుంటూరునకు గ్రహచారమునను లభించినది కాదు అని సత్యదూరముగ వ్రాసిరి గుంటూరునకు బెజవాడయందే జిల్లా సుపక్ష్మ మెక్కువ గలదని తలచవలసివున్నది స్వరాజ్యపత్ర వాయకు లని షేరుగాంచినవారను మొన్న పాసు గల్లు రాజాగారు బెజవాడకు వచ్చినప్పుడు వారిని దర్శించుటకు స్వేచ్ఛనుకు జిల్లా విశ్వవిద్యాలయవిషయములో వారితో విజయ వంతుముగ సంప్రదించినట్లు వారాపత్రికలలో ప్రచురింపబడిన వారికి గౌరవప్రకటననుకూడా సమర్పించబడినట్లు కర్ణాకర్ణిగ తెలిసినది నాయకులయొక్క చర్యబట్టియే జనులయొక్క ఆశయ ము వ్యక్తంపబడుచుగాన బెజవాడ జిల్లా సుపక్ష్మము గాక కాంగ్రెస్ పక్షమున గర్వింపనవసరము లేదు అగ్రామమును జిల్లా సుపక్ష్మముతోడనుకూడుచున్నది శ్రీరామనరసింహంగారు చెప్పి పట్టు గుంటూరు జిల్లా సుపక్ష్మయ్యయొక్క అభిమానపురము కాదు అసహాయోద్యమకాలమునందు బెజవాడన్న గుంటూరు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము గాంచినదా శ్రీనరసింహంగారు గ్రహించుటగాక వివాదసందర్భములలో ఇతరులయందుండు సౌజన్యగుణముల మర చుడగదు పాసగల్లు రాజాగారు కార్యస్థానమును గుంటూరునందు గాని బెజవాడయందుగాని నుంచుమని చెప్పిరిగాని బెజవాడనేనూ చించియుండలేదు బెజవాడయొక్క కొండగుట్టయొక్క ఔన్నత్యముచేతవారికి దిగ్భ్రమ కలుగలేదు మధ్యరాష్ట్రమునందు కార్య స్థానముందు టవసరమని వారును వారిన్నే హితులను ఆలోచించి గుంటూరునందుగాని బెజవాడయందుగాని నుంచుమని సెలవిచ్చి నారు అదివరకే బెజవాడప్రముఖులయొక్క ప్రోత్సాహముచేత బెజవాడయందు అభిమానముగల శాసనసభ్యులు బెజవాడను నూ చించుటచేత యతిరాజులు వాయుడుగారు సహితము దానికి అడ్డు పెట్టుటకు ఇష్టములేక బెజవాడకు వారు వారి సమృద్ధి నిచ్చి యుండురుగాని బెజవాడ గుంటూరుకన్న మిన్నయని కాదు శ్రీ రామ నరసింహంగారు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము విషయ మై మేము సలుపుచున్న ఆందోళనునకు రిస్ జాడికేటు లోప ము ఆపాదించినదని సెలవిచ్చుచున్నారని న్యాయశాస్త్రమునందు కొన్ని సందర్భములలో రిస్ జాడికేటు నిర్దాం తము అనుకరణలో నున్నది గాని రాజకీయ వాతావరణమందట్టి నిర్దాంతరాధారములేవు న్యాయశాస్త్రమురీత్యా అనుభవము పదింటి తొమ్మిదవవంతు ఎక్కువ దిట్ట యని సామితి గలదు దానినిబట్టి బెజవాడవారు మ బోంట్లను కొండశిఖరభాగములనుంచి అనూయాభావములతో చూచినను జగత్ కళ్యాణకారకు డగు పరమేశ్వరునియొక్క దయాపరంప రలచే స్థిరమైనది మార్పుచెందవచ్చును చెందకపోవచ్చును గాని నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఆలస్యముగ నైన నిజమును వెల్లడిచే యుట మనుష్యునికి ర్తవ్యము కనుక శ్రీనరసింహంగారు అవిషయము స్థిరపడినదని నిరసించుట లాభములేదు

బెజవాడ క్రిక్కిరిసిన దనినమాట సత్యదూరమా? శ్రీరామ నరసింహంగారు గుంటూరును సావకాశముగ చూచిన సాపక్ష్య ముగ గుంటూరు బెజవాడకన్న విశాలమని గ్రహించుట విద్యాం గమంత్రిగారిలో గుంటూరు ప్రముఖులు సంప్రదించినపుడు బందరు కాలవచైపున 50 ఎకరములు కొనుటకు 12½ లక్షల రూపాయి లగునని అంచనావేయబడినది అది గుంటూరువారు చేసిన అంచనాకాదు వారు ఆస్థలము ఎంతధరవున్నదో నూటి గాజెప్పియుండలేదు పడవటి భాగమునందును తూర్పుభాగము నందును 500 ఎకరములు దొరకుననిచెప్పెదరు ఎక్కడనో? అవి అనారోగ్యకరములొ కావో వారు సెలవిచ్చులేదు భూము లతిచౌకగ దొరకునని తలచుటచేత అవి విద్యాలయమున కెట్లను గ్రహునో విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటించినదానికిని శ్రీనరసిం

హంగారు వ్రాసినదానికిన్ని చాలాభేదముకలదు శ్రీవారువ్రాసిన దానిని సరియైనదృష్టాంతములు లేనిదే నమ్ముటకు వీలులేదు. మిమ నువారు కా లేజిని పెట్టరని నేను వ్రాసినది సత్యదూరమని చెప్పుట కడు అశ్రమ జవాబుదారికలవారు చెప్పినట్లు వ్రాసితిని దానిని నమ్ముకై గుంటూరుకాలేజీ ప్రిన్సిపల్ గారగు నైయ్యపుగారు సెలవిచ్చిన రు వారు చెప్పినదనిసహితము శ్రీరామనరసింహంగారు గారికి సత్యదూరముగ తోచవచ్చును ప్రిన్సిపల్ గారిగారికిని నది తాము ప్రక్క పెట్టుట ఇష్టములే నేబట్టి కుండేలుకు మూడే కాళ్లని నివాదించు వారి తో ఏమి ప్రయోజనము? తూర్పుగోదావరి జిల్లానుంచి బెజవాడకు వలసవచ్చి శ్రీరామ నరసింహంగారివలె బెజవాడయొక్క అన్ని గొండులు తెలియక పోయినను అక్కడనే జన్మించి కొంతకాల ముక్కడ వ్యవహరిం చుటకు బెజవాడయొక్క స్థితిగతులు నాకును తెలుసును శ్రీ రామనరసింహంగారు పట్టణిర్యాశాస్త్రమునందు నిపుణులై 6 సంవత్సరముల క్రిందటనే బెజవాడ ముఖ్యనగరస్థానము కా గలదని ఒక స్క్రీము తయారుచేసిరట దానికి వాగునందనీయులు పడమట, గూడల, పెనమలూరు, నిడమలూరు గ్రామములకు మధ్య అతిసలవంతుమైన ప్రదేశ మున్నదట ఆ ప్రదేశము చాలా పల్లపు ప్రదేశము కృష్ణయొక్కయు, బుడమేరు మొదలగుకొం డవాగులయొక్క జలప్రవాహములకు లోనై అనారోగ్యముగ నుండును రయ్యకును సహితము బుడమేరుయొక్క యలజడి క క్కువ కష్టపడతూయున్నారని మంపు ప్రదేశములను పల్లపు ప్రదేశములను నివాసయోగ్యములు కావు ఉన్నత ప్రదేశములై ఆరోగ్య గుగనుండును శ్రీవారు నూచించిన ప్రదేశమైనను బెజ వాడ యనిపించుకొనదు మొగల్రాజపురపు కొండలు మొదలగునవి నిరోధించబడి చెన్నపట్టణము, బొంబాయి మొదలగు పెద్దపట్టణములవలె ఏకతీరున పట్టణ ముండక అనేక చోట్ల నిరోధము లుండును అదియునుంగా భూగోళ శాస్త్రప్రకారము కొండల మట్టు ప్రదేశ మనారోగ్యకరము శ్రీవారు నూచించిన ప్రదేశము వారు క్లాసుంచునంత మంచి ప్రదేశమును కాదు బెజవాడకు ఆందుబాటులో నున్న శీతానగరము వారికి పనికిరాదట అక్కడ కట్టడములు కట్టినయెడల నెట్లో మెంటు తీసివేయబడును అను సంగతి వరచిపోయిరి చాలాదూరములొనున్న మా నేతయంత్ర కాల దీనికి నిరోధకములు కావు పడ రాకుండ పెద్దకట్ట వేయబడినది. కొంచెము మరమ్మత్తుతో దివ్య ప్రదేశముగ మార్చ బడవచ్చును ఫ్యాక్టరీలతోను రైల్వేతోను నిండిన బెజవాడ యందు విశ్వవిద్యాలయము అభివృద్ధి చెందునట శీతానగరములో చెందదట ఏమిసానికాభిమానము! బెజవాడలో ఇంజనలయొక్క సూరీ తప్ప ఏమి ప్రోత్సహున్నదో? శ్రీ నరసింహంగారు చెప్పునట్లు బెజవాడయొక్క పడమటిభాగమునందు కట్టడముల నిర్మించుటకు వీలులేదు అది చాల అనారోగ్యమైన పల్లపు ప్రదేశము నీటిచే ఆవరించుకొనియుండును కొండలయొక్క నిరోధముచేత అవైపున పురము పెంపొందుటకు వీలులేదు విశ్వ విద్యాలయ ప్రదేశము పట్టణముయొక్క ఇతర భాగములలో కలసి యుండవలయునుగాని కొండలయొక్క

తీసికొని రాగల స్థితిగతుల నాలోచించుట న్యాయము గాని కవినలై కల్పనాకృతిని పెంపొందజేయుట లాభము లేదు చెట్లు వేసినను బెజవాడకు శీతలము రాజాలదు బెజవాడయందు పురాతన విజ్ఞానసంప్రదాయము లున్నవని శ్రీవారు గంభీరముగ చెప్పి నందుకు సంతసించెద కృష్ణ దేవరాయలు బెజవాడకు వచ్చినంతలై మాత్రమున ఏమిలాభము? చెన్నపట్టణముయొక్క ప్రామాణ్యము బెజవాడకు సరిగాదు విశ్వవిద్యాలయము రాకముననే ఇంగ్లీషు వారి కది ముఖ్యపట్టణము ఆ కాలమునకు తగిన విద్యాసంస్థ లందుండినవి ప్రస్తుతము బెజవాడకన్న విజ్ఞానమునందు ప్రాముఖ్యము గాంచిన పట్టణము లుండ విజ్ఞానపరిపరములు లేనినగర మున విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి దానిమూలకముగ విద్యా సంస్థల పెంపొందజేయుట ఎందులకు? ఆంధ్రుల కిది గౌరవమా?

‘గుంటూరుకానిచో శీతానగరమెనసరియో’ అని నెను వ్రాసినదానిలో వ్యవచనవ్యామోతము గలదట ఏలకో? కాస్త్రీ యరీత్యా గుంటూరు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమునకు కేంద్ర మునకు తగినసలమని ప్రాజ్ఞులమతము కాలముమించినదనే కారణముచేతను పలుకుబడిగలవారి యొక్క ప్రోత్సాహముచేతను గుంటూరుకు మార్పుటకు వీలులేనియెడల బెజవాడభాగములొని దని వ్యవహరించుటకు వీలుగలిగి విశ్వవిద్యాలయమునకు సౌకర్య మును గల శీతానగరమునందు పెట్టవచ్చునని చెప్పుటయందు వ్యవచనవ్యామోతము లేదు శ్రీరామనరసింహంగారు పొరబడి నారు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో పరీక్ష చేసినయెడల శీతానగరప్రాంత ము శ్రీవారియొక్క స్క్రీము ప్రదేశముకన్న మిన్నయని ఒప్పు కొనకతప్పదు శీతానగరముననిరసించుటకు బెజవాడవారికిగల కారణమును శ్రీరామనరసింహంగారు సెలవిచ్చిరి గుంటూరును కేంద్రముగ తీసికొనుటకు గుంటూరు వారు వేయు ఎట్టి అభియ ములేనియెడల బెజవాడవారికి శీతానగరముపట్టణ యముండదు ఏమి వీరిత్యాగము? కార్యస్థానము శీతానగరమునకు మార్చిన యెడల గుంటూరు కేంద్రస్థాన పెట్టగను? మిమన్ కాలేజీ సహితము శీతానగరమునందుండుటచే కేంద్రమున కవకాశములేదు అట్లయిన బెజవాడయందు కార్యస్థాన మున్నను గుంటూరు కేంద్రమునుటకు అభ్యంతర మేమి? అది శ్రీనరసింహంగారి యొక్క సంకుచితమైన ఆలోచన పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా విడి పోయినతర్వాత కృష్ణాజిల్లా విశ్వవిద్యాలయమని చెప్పుటకు వీలు లేదు గుంటూరుజిల్లా రాజడియందు రెండవస్థానము నాక్రమిం చుచున్నది కృష్ణాజిల్లాయందు జమీందారు లుండవచ్చును వారు ఎంతవరకు సహాయపడునది అందరికి తెలుసును కృష్ణా జిల్లా బోర్డువారు ఇచ్చిన రి లిక్షల విషయమై పశ్చిమగోదావరి వారు ఆక్షేపించుచున్నారు వారి సుఖమును తీసుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుపు ఒక సంఘమును గూడ నిర్ణయించినట్లు వారాపత్రికలలో ప్రచురింపబడినది పశ్చిమగోదావరివారికి బెజవాడయందు సానుభూతి లేదు రాజమండ్రియందే వారి దృష్టి సారించెదరు ఆ పట్టణావస్థ్యమునకే అనుకరించెదరు కర్నూలువారికి గాని, గుంటూరువారికిగాని, నెల్లూరువారికి గాని గుంటూరుకన్న బెజవాడయందు ప్రేమ యుండుటకు కారణము లేదు ఎప్పుడో జిల్లాబోర్డువారున్న మున్సిసిపాలిటీ వారున్న కలసి ఒక ఉన్నతకళాశాల పెట్టుదురట దానికి తీరనాధనములు ప్రస్తుతము గానరావు ప్రస్తుతము మిమన్

రు గుంటూరునందు పెట్టుతూవున్న కళాశాలను ఆలోచించక న్నడో బెజవాడయందు కళాశాల పెట్టెదరని సంతోషించు విజ్ఞానవంతులగు శ్రీ నరసింహంగారికి తగదు గుంటూరు ల్గనిసపాలిటీ బెజవాడ తీసిపోదు ఇప్పటి పురపాలకసంఘ లలో పట్టావిషయములకు వినియోగించుటకే ధనములేనప్పు గొప్ప కళాశాలను పెట్టుటకు బెజవాడవారికి సావకాశము గు ఆ సావకాశ మున్నయెడల మిమన్ వారిని బెజవాడకు ఎప్పవని బెజవాడవారు కోరు పెండులకు? గుంటూరుకు వీరు ఎట్లకల్ల యని శ్రీరామ నరసింహంగారి యూహ మొన్న మున్సిసిపల్ సంఘమువారు గవర్న మెంటువారికొచ్చె ప్రకా య కృష్ణునిండి నీళ్లు తెప్పించుటకు వారు ఇవ్వవలసిన మొత్తము షన్నలు నూటికి 21 వరకు పెంచి 30 సం॥లో తీర్చెద ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొనినారు త్వరలో అది అమలులోకి వ్చును మారేమే? గాదు దానికి పట్టుటలతోవున్నారు శ్రీ మనరసింహంగారు ఆనుభూనించ పనిలేదు నీరువచ్చినయెడల బూరు మంచిపట్టణ మ గు ను గో దా వ రీ, కృష్ణా, ర ము ల యం దె వి శ్వ వి ద్యాల య ముండవలయునని న దృఢపరచుట సంకుచితదృష్టిని జూపుచున్నది ఇతర దేశములలో నెందుకు వుండకూడదు? శ్రీవారు తయారు చేసిన స్క్రీము అమలులోనికివచ్చిన, నది కృష్ణాతీర మనిపించు దు శీతానగరము కృష్ణాతీరముగదో దానిని వారు ఎందుకు శీతానగరము? బహుశా కృష్ణా గోదావరి మధ్యప్రదేశమే ధూమికాబోలు గుంటూరుజిల్లాయొక్క సంపర్కము ? గిట్టదు పీర్ల పండుగకు, గోకులాష్టమికి ముడివేసినట్లు గానకు బెజవాడ సింహద్వారముల గుంటూరు మాచర్ల

ఈ లు పూర్తికాగానే గుంటూరు మాదా దానికి అందుబాటు లో వుండును తెలింగనవారు ఆంధ్రవిద్యవిద్యాలయముతో సంబంధములేదు వారికి ఉపాధినియూ విశ్వవిద్యాలయమువద్దనుండి ఆ విషయమును ఇందులకు రాగుట వారి వాదనకు బలములేదు అట్లయిన దక్షిణమున వున్న 80 లకుల ఆంధ్రులగతి ఏమి కావలెను? కాస్త్రీయముగ ఆంధ్రదేశమునకు గుంటూరు కేంద్రముగాని బెజవాడకాదు. సర్వస్వ కీర్తి కేంద్రీకరణముకొరకు ఒక ముఖ్యరాజధాని కావలసివచ్చినప్పుడు అది గుంటూరుగనుగాని బెజవాడకాదు మధ్యజిల్లాల విజ్ఞానాభివృద్ధికి గుంటూరు గుండు విశ్వవిద్యాలయముండు టవసరముగాని బెజవాడ కాదు పోంతుగిరి రాజాగారు మొదలగు క్రీమంతులు గుంటూరున కళాశాలను పెట్టుటకు ధనమియ్యగలరు గనుక ఆంధ్రుల ఆలోచించి గుంటూరునందే కేంద్రమును కార్యస్థానమును పెట్టుమని కోరుట సమంజసము. సదయమృదయు లగు గవర్నరుగారున్న చారి మంత్రివర్గమువారున్న ఆలోచించి గుంటూరు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును మార్చి అగ్రామమును నాల్గవ కేంద్రముగ జేయ ప్రార్థితులు మధ్యరాష్ట్రములో బెజవాడ గాక అన్నివైపుల వ్యాపించుటకు వీలగు తదితరప్రజేక మేదనను ముఖ్యనగరముగ తీరపరచుట ముఖ్యము అట్టిపట్టణము ప్రస్తుతము గుంటూరుగ కనబడుచున్నది ఆంధ్రరాష్ట్రము నిర్ణయించబడినతరువాత ముఖ్యనగరము శ్రీరామనరసింహారావుగారు సెలవిచ్చినట్లు బెజవాడ అగుటకు ఆంధ్రగౌరవమువశే ఛోటని గ్రహింతురుగాత అన్నివైపుల విస్తీర్ణముగల ఆలోచ్యమే కలసినవైన బయట తేకపోవుటచే రాజధాని నగరశౌరవము ఆ గ్రామమునకు కలుగదు కనుక స్థానికాభిమానము తలచక ఏది సరియైన గ్రామమో ఆలోచించవలసివున్నది కాబట్టి దయా మయుడగు సర్వేశ్వరుడు ఆంధ్రుల ప్రతిభకు సరియైన ఫలమును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానముగ నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వ మువారిని విశ్వవిద్యాలయాధికారులను ప్రోత్సహింపవలయును అను ప్రార్థన.

న్యాయమి నారాయణరావు

న్యాయమగు హక్కులకు

భంగముకలిగించుట

కలకత్తా హిందువుల అసమ్మతి

కలకత్తా, జూన్ 2 — నేటిసాయంత్రమున బీర్లాపార్కులో జరిగిన హిందూసంఘనాయకుల సభయందు రాజరాజేశ్వరి ఉత్సవమును జరుపుటకు హిందువుల నాయకుల హక్కులకు భంగముకలిగించినందులకు 'రేపు' పురమండీరమున హిందుపౌరుల సభ జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను ఎన్ ఎన్ సర్కారు అధ్యక్షత వహించెదరు. (అ ప్రె)

అమలాపురం

దుఃఖితరమగు వార్త

పేరీపు అబ్దులుఖరీం సాహెబుగారి మరణము

అమలాపురం, జూన్ 2 — పేరీపు అబ్దులుఖరీం సాహెబుగారు యిచ్చట సుప్రసిద్ధాయుర్వేద యానానీవైద్యులు. స్వయంకృషివలన మంచియాస్థిని, పలుకుబడిని సంపాదించియున్నారు 1921 సంవత్సరము నవంబరుమాసమున సందర్శనములో నామినేపెద్దుజిల్లా తాలూకాలోని సభ్యత్వములను విగ్ధించి, ఖిలాఫతు, కాంగ్రెసుద్యమముల కమితవగు ధనవ కన్యకాయముల జేసెయ్యండి. ఈమధ్యన వీరికి హఠాత్తుగా ప్రాణోపద్రవకర మగు హృద్రోగము వచ్చినది జీవితాశలేకపోవుటచే తాలూకా యంతటనుండియు హిందువులు వందలకొలదివచ్చి వారి యపార ప్రేమను చల్లడించి 27-5-28 లేదీ లక్షివారంనాడు పేరు గ్వర్లకులయిరి వారు బెజవాడలోను రాజాపూరిలోను మసీదులను బాగుచేయించిరి అమలాపురం మసీదువద్ద ఫక్రులకును, ముసాఫరులకును సత్తమును నిర్మింపవలచియుండిరి వారి మరణమునకు చాలమంది హిందూమహమ్మదీయులు విచారముతో నున్నారు వారి పెద్దకమారులగు పేరీపు అబ్దులుఖాగరుగారి కిని, ఇతర కుటుంబమునకును సానుభూతి చూపుచున్నాము. ఈ ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతినింపంగు గాకయేని ప్రార్థించుచున్నాము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అ.భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గము

జూలై 3 వ తేదిన పునఃసంఘటన సమావేశ మగును

మదరాసు, జూన్ 2 — గత అధ్యక్షులు, మదరాసు ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రియగు పానగలురాజాగారి అధ్యక్షత క్రింద పునఃసంగరమున జూలై 3 వ తేదీయందు ఆఖిలభారత బ్రాహ్మణేతరకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకమిటి సమావేశము గానున్నది కాంగ్రెసు నిబంధనలు రాబోవు ఎన్నికలు, అన్ని రాష్ట్రములందును అ.భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుకేరఫు రాబోవు ఎన్నికలందు అభ్యర్థనలనిలపుట, బ్రాహ్మణేతరకాంగ్రెసు ఉద్దేశ్యముల ప్రజలకెరిగించుటకు ప్రచారమునల్పవలసిన అవశ్యకత మొదలగువిషయములు సభయందు చర్చింపబడును

కొంచెము యిందుమించుగ ఆసమయమునందే జొంబాయి, మధ్యరాష్ట్రములందు నాయకులసమావేశముగూడ జరుగును (అ ప్రె)

వివాహబంధమును తెంపుట

అలహాబాదు, జూన్ 2 — హారాకాపురపు జిల్లాజడ్జి గారు మిస్ గెర్బ్యాను ఈవ్ థాచర్ కును ఆమె భర్తకును ఆమె భర్తకును బంధమును విడదీయుచు ఇచ్చిన తీర్పును అలహాబాదు హైకోర్టువారు ఖాయపరచిరి

ఈపెద్దమునుష్యుడు థామస్ ప్రెవిల్లార్డు రాబిన్సన్ అను పేరుపెట్టుకొని 1916 లో కెటూనియాను స్త్రీని పెండ్లాడి, మరల థామస్ జాకా డిక్లీ అను పేరుపెట్టుకొని 1923 మార్చిలో గెర్బ్యానును వివాహమాడెనట అటుపిమ్మట గెర్బ్యానును వదలి కనబడకుండ పోయెను ఆమె మహారాకాపురపు కోర్టులో తనభర్తకు ఇంకొక భార్య యుండగా తన్ను పెండ్లాడెననియు, అతని మొదటి భార్య ప్రెవిల్లార్డు జెనరల్ ఆఫ్ఫీయందు 1928 మార్చి 26 లేదీన మరణించెననియు తనకును అతనికిని సంబంధమును విడదీయవలయు ననియు ఫిర్యాదు చేసెను. ఛార్జ్ ఫిల్ట్రములమున రాబిన్సన్ కెటూనియా భర్త యని గుర్తించి ఆఫ్ఫీయందు కెటూనియాకు పేషెంట్ నవారు కెటూనియా ఛార్జ్ ఫిల్ట్రమును గుర్తించి, 1928 మార్చి 26 వ లేదీన చనిపోయినదని చెప్పి హైకోర్టువారు మహారాకాపురపు జడ్జిగారి తీర్మానమును ఖాయపరచిరి (అ ప్రె)

పశ్చిమగోదావరి జిల్లావార్తలు (స్వకీయవిలేఖరి)

నిడదవోలు ముఖ్యస్థానమునగుర్చి ఇచట మే 8 వ తేదీనజరిగిన కాన్ ఫరెన్సు తీర్మానములు తమకు చేరినట్లు రాజధాని రిభిన్యూడివార్డుమెంటు శైక్రటరీగారున్న గవర్నరుగారి ప్రయివేటు శైక్రటరీగారున్న తెలిపియున్నారు ఇందుకొరకు నేర్పడిన తాత్కాలిక కమిటీవారు మే మోరీయట బుక్కులను అచ్చువేయించి గ్రామాలకు పంపుచున్నారు తాలూకాలలో సభలు ఏర్పాటు చేయుటకు పాటు బడుచున్నారు

తెలంగా మహాసభ

తణుకు తాలూకా పెనుగొండలో గతవార 80 వ తేదీన జరిగినది రమరవి 1500 మండలికాగ్రామమునందలి వచ్చిర కంఠముచి శ్రీరామచంద్రరావుగారు అధ్యక్షులు వీరి కులపక్షమున కాననసభకు బడేటి వెంకట్రామయ్యగారు ప్లిడరు ఏలూరు కల్లి చిట్టి అబ్బాయిగారు ఉండవలెననే కోరిక గలదు భీమవరంలో యీమధ్యనే యీసభ జరిపిరి. అందు యిదమిథి మని తేలేలేదు వెంకట్రామయ్యగారిని పెట్టవలెనని కొలదిం ది విద్యాధికులకు గలదు మిగతావారు చిట్టి అబ్బాయిగారిని పెట్టవలెనని యున్నది పెనుగొండసభలో మొదట గ్రంథి వెంకటరెడ్డిగారు సభకు అధ్యక్షతవహించిరి సభ గందరగోళము నకుపాసి అధ్యక్షులు అధ్యక్షతవహించిరి వరమించిరి అంతట శ్రీ కందుమర్తి రామచంద్రరావుగారు రండిరి సభలో చిట్టి అబ్బాయిగారినికాని వెంకట్రామయ్యగారి పేరు ఒకరివద్దే కలకెట్టిరి అందుకల్ల చిట్టిఅబ్బాయిగారిని ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి

కన్యవారుకూడ కన్యమహాసభపెట్టి యింద్రయ్యగారిలో సర్వారాయుడుగారిలో ఎనరో ఒకరినే నిర్ణయింతురని వదంతిగా నున్నది

చిట్టి అబ్బాయి, సర్వారాయుడుగార్లు కాంగ్రెసునందు చేరి యిండి పెండ్లాడుతూ కాననసభలకు నిలుచుదురని నొక ఛదరి.

పంజాబు బారిష్టరు సంఘము

సి ప్రా కో. రూల్సు కమిటీకి తిమయిక్కట్టులను తెలుపు కొనుట

లాహోరు, జూన్ 1 — లాహోరులోనున్న పంజాబు బారిష్టరుసంఘమువారు, 1926 భారతరాజనభ 1912, 22 ఆక్టిలను సవరణజేయడయత్నమును పరిమనవరకు లాహోరు హైకోర్టువారు సివిల్ ప్రొసీడ్యూర్ 122 సెక్షను క్రింద తమకుగల అధికారము నుపయోగించి (1913) సివిల్ ప్రొసీజరు కోర్టులో 3 వ ఆర్డరులో 4 వ రూలులోని 3 వ కలురూలును ఇప్పడున్న ప్రకారమే యుంచవలసినదని హైకోర్టు సివిల్ ప్రొసీజరు కోర్టు కమిటీవారికి తెలియజేసికొనిరి అనగా బారిష్టరు తమకుగల అధికారమును ఒక డాక్టరెంట్ యొద్దరా చూప వలసినదని ప్రస్తుత నిబంధనలు కోర్టులందు ఈ నిబంధనలు కోర్టులందు ఈ నిబంధనల నిట్లే యుంచుననదని విరు కోరుచున్నారని మరియు బ్రిటీషు ఇండియాలో న్యాయవాదులుగా పని చేయుచున్న బ్రిటీషువారు సభ్యుల హక్కులను మర్యాదను కాపాడవలసినదని గోరుచు లాహోరులోని పంజాబు బారిష్టరు సంఘమువారు ఇన్నరు టెంపుల్, మిడిల్ టెంపుల్, లింకాలన్న ఇన్, గ్రేస్ యిన్ లండను వారు జెనరలు కాన్సిస్, ఇర్లందు కింగ్స్ ఇన్, మొదలగువారికి వ్రాసికొనిరి (అ ప్రె)

న్యాయస్థానవార్తలు

బన్ డ్రైవరు అప్పీలు

మోటారుకారులకు నడుపుటలో పొగరుమోతుగను, నిర్లక్ష్యముగను నడపినందులకుగాను చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారిచే నాగునెలకరినశిక్షవిధింపబడిన రమూలావాన్ అనుమోటారు డ్రైవరు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి వీణ్లిగారియెటుటప్పీలు జేసెను

ముద్దాతరపున ఎ టి కోయిల్ గారువాదించుచు, ఈనేరముమోటారుబండ్ల ఆప్రక్రిందకుమాత్రమే వచ్చుననియు, ఆశాసనము క్రింద జరిమానామాత్రమే విధింపవలెననిగాని, బయిరు విధింపవలెదనియు నుడివిరి మేజిస్ట్రేటు 279 ఐ పి సి క్రింద నేరము నాకోపించి శిక్షించుట న్యాయముగాదు క్రి ప్రా కో 221-231 సెక్షనుల కిది విరుద్ధము తనపై నివృత్తును నేరమారోపింపబడునని ముద్దాయికి ముందుతెలియదు ఐ పి సి 279 సెక్షను క్రింద ముద్దాయి లై సెన్సు ను ఒక కవత్స్ రము వరకు రద్ద జేయుటకుగూడ సధికారములేదు

న్యాయమూర్తి అప్పీలు కనుమరిసినచు, ముద్దాయిని జామీనమీద వదలిపెట్టుటకు తుర్తవుజేసెను

నేత్రవ్యాధులకు ద్వితీయమైన అద్భుతమైన నివారిణి

కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, మైసూరు, కోళార్ ములో "అల్పర్పాలాడి" యందు కాపురమున్న పండితస్వామి ఎన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి గారివలన నాకు గలిగిన అనేక లాభములకు నేను పెక్కి కృతజ్ఞుడను వారు నాకున, నా కుటుంబమువారికిని అనేక వ్యాధులు బాగుచెసిరి కొంతకాలముక్రిందట నా కన్యకా నోటికి జబ్బుగా నండి ఎడతెగక నీరుకారుమందెను చూపు మందగించి రాత్రులందు చదువ వొత్తిగా పీటెనదికాదు నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద చికిత్స చేసెననియు గుణముకాదు వారిచే నియమింపబడిన సులూచనములను వాడినను నాకు కానిపిన గుణముగలుగలేదు శ్రీ పండితుగారు ఒక ఆంజనము కంటిపేసి, అతి స్వల్పకాలములోనే నాకు న బాగున పోయి గించిరి ప్రస్తుతము జబ్బుపెసిన కంటికి బాగున కంటికంటెను మిక్కిలి బాగుగాన, విశేషముగాను మోసగులయిన్నానని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాను

వి.వి. కృష్ణారావు జట్టప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు 24-5-1926.

గనులపనివాండ్రు తగవు

గొప్పజాతీయోపద్రవము

కార్మిక నాయకుల నివారణోపాయము

ప్రధానామాత్యుని యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 1:—కామన్సువర్గంలో శేతు బొగ్గు చర్యను ప్రారంభించిరి. వర్కితులు చాల జాతీయోపద్రవముతో గూడుకొన్న వని రాంకే మన్టోవాల్ గారు వ్యక్తీకరించిరి. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు పథవారు తోడ్పడనిరేననరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమును సరిగా పూనుకొనలేదని ఆక్షేపించిరి. ముఖ్యముగ బొగ్గు ఆర్థికపహాయము నాపితేయట బాగులేదనిరి. బొగ్గు పరిశ్రమ మరల నిలబడుటకు పాధము నరయవలెననిరి. డబ్బును సమకూర్చునలె ననిరి ముందు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినది, బొగ్గుగోతులను స్వాధీనము చేసికొని వారే నిర్వహించవలెను.

బొగ్గుపరిశ్రమ

ను మరల నిర్వహణ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కాపనములను ప్రవేశపెట్టవలెనని లాయిడ్ జార్జి గారనిరి.

ప్రభుత్వ వైఖరి

ప్రతిక్షణము రాయబారములను ప్రారంభించుటకు సంసిద్ధుడగు నున్నాడనని బాల్బిన్ గారు తెలియజేసిరి. కాని కాలనిర్ణయము లేకుండ ప్రజలు గట్టి సామ్యము ఈ ఒక్కపరిశ్రమకేంద్ర ఖర్చు పెట్టజాల రనిరి. బొగ్గుపద్ధతి అగిపోవుటచే గనులను స్వాధీనపరచు కొనవలెనని దలంచలేదనిరి. తుద కట్టి పరిష్కారము కుదిరెను, ప్రాయశః ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయు లవనరము. ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయ సంసిద్ధులైయున్నారు. ఏ ప్రభుత్వముగూడ బలవంతముగ పరిష్కారము జేయజాలరు.

పరిష్కార మగువరకు ఎంత మొత్తమును ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేసెదరో జెప్పవలెను.

రాయబారములు ప్రారంభ మైనవని విన్నతక్షణము మహాస్వర్గలను బోగొట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు కత్తివంచనలేక కృషిపల్పెదరనిరి. న్యాయము జరుగునట్లు జూచెదరు. అవసరముగా కాపనములను జేసెదరు. ముఖ్యముగ ముగ్గురు యజమానులు, గనుల పనివాండ్లు చూపు రాజకీయ విన్నాణముచై ఆధారపడియుండు ననిరి. ఇష్టములేనివారితే బలాత్కరించి వీరియు చేయుంపజాలననియు కాశ్వతిమగు కాంతిని సమకూర్చజాల మనియు తెలిపిరి.

కార్మికసభ్యుల సవరణ వీగిపోవుట

గనులమంత్రివర్గమును తిగించవలెనను కార్మిక సభ్యుల సవరణ వీగిపోయెను. 282 మంది ప్రతికూలరు 208 మంది అనుకూలరు.

స్పెషల్ గారి యుపాయము

నాటిసాయంకాలము ప్రధానామాత్యుడు ఇదివర కెన్నడును ఇంత ఆకాభంగముగ ప్రసాదించుట విని యెటుంగనని పోషడనుగా రనిరి. ఈప్రతిష్ఠంభమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారే చర్యను దీసికొనవలెను.

రుగ్బీ, జూన్ 1:—నన్నెరాత్రి వరకు బొగ్గుతగవును సూర్యోస్తమ్యము ఎవరును రాయబారములను ప్రారంభించినట్లులేదు. కాని ఉభయపక్షములవారును పెక్కు పథలను జేసిరి. ఈసభలు ముగిసినవిమ్మట ఆధికారప్రకటనము లేవియు జేయబడలేదు. వాటిప్రాముఖ్య మేమో ఊహించవలసినదే. గనులసంఘమువారి నాయకులకు తొందరగ కమిషన్ పిరియం, అందులో ఏదో విశేషమున్నదనియు వార్తాపత్రికలు వాకొనుచున్నది.

రాయబారములను మరల ప్రారంభించువిషయమై నాయకులకు కలురంపిరిని, మైముప్రతిక వాకొనుచున్నది.

నిన్నటిదిగముగూడ గనులసంఘముతోలూకు రాయబార సంఘముగూడ లండనులోనేయున్నది. కాని ఈసంఘమువారి, కేంద్రసంఘమువారి సభ లేవియు జరుగలేదు.

కోజంతయ ప్రధానామాత్యుడు లండనులోనే యుండెను. మంత్రివర్గపు రాయబారపు సంఘసభకు ప్రధానామాత్యుడు వీగెను.

మంత్రివర్గమువారి కట్టిరేఖలు, రాయబారములను సూర్యోస్తమ్యంబువారు, కాని కార్మికమంత్రివర్గము ఉభయపక్షముతో

ఎప్పటికప్పుడు సంప్రదిండుచునేయుండెను. శేటి మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు మరల పమాణేశుడగుచు ప్రధానామాత్యుడు వీవో కొన్ని సంగతులను ప్రకటించును. ఈలోపుగ గనుల పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు జేసినములను సూర్యోగిని పనిచేయు గంటలను సూర్యోగిని చేయు పదుపాయములను ఆక్షేపించుటలో తమ నాయకులకు చేయూత నొసగెదరట.

గనుల పనివాండ్రు సహాయము

అంతరాతీయసానుభూతి

అమ్యుర్, జూన్ 1:—అంతరాతీయ ప్రేడ్ యూనియను సంఘమువారిలో సలహాజేయుటకు ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ కమిటీలు పోవుచున్నారు. ఈ పయనమును 1000000 పౌనుల ఋణమును జేయుటకు తలపెట్టిరి. ఈఋణ మొత్తమును సమ్మె అనంతరము 1000000 పనివాండ్లను పోషించుచున్న బ్రిటిషు ప్రేడ్ యూనియనులకేంద్ర వినియోగించెదరు.

మరణ వార్త

లండన్, జూన్ 1:—మేజరు జనరలు సర్ ఆలివర్ స్టూకెంటుగారు చనిపోయిరి.

పశువులకు నోటిసాలుపురోగము

లండన్, జూన్ 1:—విదేశములనుండి పండులను బ్రిటిషుఫ్యాక్టరీలలో ఉద్రేకములకు దిగుమతిజేయుటచే పశువులకు నోటిసాలుపురోగము కార్యపక్ష జబ్బుగల్గుచున్నదని క్రొత్త కర్షులు వాల్టరు గిన్నిస్ గారు వ్యవసాయమంత్రి తెలియజేసెను. విదేశములనుండి రోగముతోనున్న పండులను దిగుమతి జేయుటచే ఈరోగము సోకుచున్నదట.

లీస్టాకు పరిహారము

దాని నెట్టు వినియోగించుట

రుగ్బీ, జూన్ 1:—లీస్టాకుసర్దారును ఈజిప్టులో జంపినందుల కిప్పించిన పరిహారమును నూదానులో ప్రజాక్షేమకర మగువనలకు వినియోగించిరి. ఈక్రిందిపనులకు వినియోగించెదమని నూదానుప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది:—

కిచ్చినద వైద్యపాఠశాలలంటి పరిశోధన పాఠశాలను నిర్మించెదరు. రైలులో సంచారముజేయుచు పరిశోధనజేయుటకు ఏ రాష్ట్రములను జేసెదరు. ఆకుదరమకక్షమరొగ నెటిల్పెట్టు నభివృద్ధిజేయుటకును, కంటి రోగనివారణార్థము వినియోగించెదరు. సగము సొమ్ము ఇందులకుపయోగింపబడును. మిగిలినదాని నెట్టు వినియోగించుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

లిబరల్స్ తగవు

ఆక్సుఫర్డునాప్రభుని నాయకత్వము

లండన్, జూన్ 1:—లిబరల్స్ తగవు మరింత ఘనమైనది. మంచి అవసరపయమును లాయిడ్ జార్జి గారు లిబరల్ పక్షమువారి చర్యలనుండి విడిపోయిరి ఆక్సుఫర్డుప్రభువు లిబరల్ పక్షములో విప్లవగున్న సర్ గార్డేర్ కాలిస్టగారి కెటుకజేసిరి. తనయందు సంపూర్ణవిశ్వాసమున్నదని అందరును తెలిసినగాని తాను నాయకత్వమును వహించనని ఆక్సుఫర్డుప్రభువు తెలియజేసెను. గ్రేప్రభువు, సర్ జాన్ సైమెన్, వాల్టరు రుగ్బీ మునుగారు ఆక్సుఫర్డుప్రభునకు తోడ్పడెద మని అభయమొసగిరి. క్రొత్తకోయిలివిమనుయభిప్రాయమును లాయిడ్ జార్జి గారు మానలేదని అనుమానము బాధించుచున్నదనిరి. లిబరల్ పక్షము నిమిత్తము క్రిందివంచనలేక లాయిడ్ జార్జి గారికి చేయూత నొసగితి మని ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. నిలకడలేని వారీయందు నమ్మకము కుదురుట సాధ్యమనియు అట్టివానితో రహస్యసంబంధములను బెట్టుకొనుట పడదని ఆక్సుఫర్డు ప్రభు నినుట నిజమేయనిరి.

బోర్డేరుగారి పయనము

టోక్యో, జూన్ 1:—వైమానికుడు బోర్డేరుగారు తనవేయనమును పూర్తిజేసికొని టోక్యో జేరెను.

మధుగులసమస్య

కామన్సులో ప్రకటనము

లండన్, జూన్ 2:—మసోలువిషయమై ఆంగ్లేతురు మృత్యురాయబారములు ఇంకను మైత్రితోనే పొగుచున్నవనియు ఓడంబడికవరకుల సంగీకరించినగాని ఇదభిప్రాయం ఏవియుజెప్పజాలననియు కాని త్వరలోనే రాయబారములు అనుకూలముగ ముగియగలవనియు కామన్సువర్గంలో చాంబర్లెన్ గారు ఆశను గల్పించిరి.

లిస్బన్, విప్లవకారులచే జిక్కుట

లిస్బన్, మే 31:—రక్తపాతము లేకుండ ఒక రుపాణైన కాల్యమండ ప్రభుత్వసేనలు అడ్డుకొని విలుపు జేసెను. మరాఠాలము లిస్బనుమీది శేగుచున్న దని వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

ఆదివారము ప్రాతఃకాలమున విప్లవకారులు లిస్బనుమీది శేగుటకు ఉత్తరదక్షిణ భాగములనుండి ప్రారంభించిరి. లిస్బను పటాలములు విప్లవకారులతో జేరుటచే విప్లవకారుల జయము నిశ్చయముగ వర్చెను. దీనికితోడు సైనిక కాపనమును ప్రకటించుటకు ఆధ్యక్షుడు నిరాకరించెను. ఈరెండును ప్రభుత్వ పతనమునకు కారణమాయెను. ప్రభుత్వమువారు ఉదయము ఒంటిగంటకు రాజీనీచ్చిరి. విప్లవకారులు లిస్బను పట్టణమును స్వాధీనముజేసికొనిరి. సైనిక కాపనమును ప్రకటించిరి. తరువాత కలికాదాన్ నేనానివచ్చెనే ప్రెసిడెంటుతో మాట్లాడెను. ఇతనినే మంత్రివర్గము శేర్పాటు జేయవలెనని ఆధ్యక్షుడుగోరెను. అందులకు కలికాదానుగా రంగీకరించిరి. మంత్రివర్గము శేర్పాటుజేయుచున్నారు.

అమెరికను పత్రికా ప్రచారకుని స్థిమతులో

ప్రవేశించు రాదనుట

లండన్, మే 30:—ప్రీస్టీటు మంత్రి కోరికమీద అమెరికా పత్రికాప్రచారకులలో సుద్రసిద్ధులగు రస్సెలుగారిని స్థిమతులో దిగగూడదనిరి. ప్రీస్టీటుకు జోసని రస్సెలుగారు అభియమిచ్చినగాని దిగనీయరాదని ప్రీస్టీటుమంత్రి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు తెలిసెను. ఆ మరతులకు రస్సెలుగారు బిప్పు తొవలేదు. ఆతడు ప్యారిసులో ప్రవేశించెను.

తనను ఎందులకు స్థిమత్తులో దిగరాదనికో అకారణమేదియు తనకు తెలియదని రస్సెలుగారనిరి.

ఇంగ్లండులో నున్న తన సత్ని, నుతుని ఈనిషేధముచే జూడ వీలులేకపోయెనని విచారించెను. క్రిందటి నెలనుండి క్విన్సుటపును దగ్గర ఒకమనిషి ప్రవేశించెననియు ప్రస్తుత మీతనిపై రాజద్రోహపునేరముమోపబడివిచారణనెదురుజూచుచున్నాడనియు కొన్ని కాగితములలో ఐర్లండులో నున్న రిపబ్లికను నాయకుల కడకు వచ్చెననియు, ఆకాగితములలో రస్సెలుగారిపేరు గూడ నుండుటచే ఆతనిని స్థిమత్తులో దిగనీయరాదని ఐరిషు ప్రీస్టీటు మంత్రి సామ్రాజ్యప్రభుత్వాధికారులకు తెలియజేసెను.

కీ!కీ! సర్ పాల్ చాటరు

అర్జీయనుదేశమునకు గొప్ప ఆస్తి.

హంకాంగులోనున్న సర్ పాల్ చాటరుగారు మరణకాపనమున ప్రతి సంవత్సరము చాటరుసరికి 10,000 పౌనుల నీయవలెననియు, 50,000 డోలరులను జాక్షిక్ బుక్కియవలెననియు, మిగిలిన ఆస్తిని తనమేనల్లుళ్ళకును, వారి పిల్లలకును తనంత జీవనోపాధిని గలుగజేసిన పిదప కలకత్తాలోనున్న ఆర్జీయను నాజరేతుహోరీ చర్చికి (దేశమునకు) నీయవలెననియు వ్రాసిరి.

డెర్బీ పందెములు

కొరోనాచి గుట్టము గెలుచుట

లండన్, జూన్ 2:—డెర్బీ పందెముల ఫలితము లీక్రింద ప్రకటితములు:—

కొరోనాచి 1, ల్యామ్పుగాయి 2, కోలేరేజ్ 3

పోర్చుగీస్ విప్లవము

రిపబ్లికు అధ్యక్షుని రాజీనామా

క్రొత్త మంత్రివర్గము

లిస్బన్, జూన్ 1:—పోర్చుగీసు ప్రెసిడెంటు రాజీనామా నీచ్చిరి. కారణము లెవ్వయో ప్రస్తుతమేమియు తెలియవు కాని ఏకవ్యక్తిపాలనమును, (డిక్టేటరుషిప్) ప్రవేశపెట్టు ప్రయత్నములను కార్మికపక్షమువారు ఆక్షేపించుటకు పూనుకొనుటచే పరిస్థితులు మరింత కష్టముగ వర్చెనవి. రాచకీయపక్షముతో సంబంధములేని ప్రభుత్వము శేర్పాటుజేయవలెనని స్పష్టముగ విప్లవనాయకులు ప్రెసిడెంటుతో తెలియజేసిరట. ఉత్తరదక్షిణ పటాలములు లిస్బనుమీదుగ బోవుచు వగరమున కావల శివరములను స్థాపించిరి. తమ నేనానిరాకక ఎదురు జూచుచున్నారు.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వము

కోయొల్ బా, జూన్ 2:—విప్లవ తాత్కాలిక ప్రభుత్వమున మేజరు ఓకోగారు దేశీయమంత్రిగను, వర్తక విదేశాంగ మంత్రిగను నియమించబడిరి. జనరలు కమ్మోస్టాగారు అధినివేశములు వ్యవసాయమంత్రిగ నియమించబడిరి. నాకామంత్రి గను ఆర్థిక నాయకాధికారముగూడగను మేజరు బేబ్బుకదాన్ గారు నియమించబడిరి.

భారతదేశ భావిపరిస్థితులు

ఎక్కువవయస్సు గావలె ననుట

సుహృద్భావముతో మెలగవలె ననుట

లండన్, జూన్ 2:—కలకత్తా విందుసందర్భమున నెలదిండు రోజులుగానుండి ప్రభుత్వ ఇంటిమీద నుండి కాపాడబడుచున్న యూరపియన్ అధికారసభ్యులు పూర్తిగా పాల్గొనవలసిన నాటివిందునకు అగ్రముఖ్యతను వహించిన టి. ఎం. సి. మోరగూడు హాజరైరి.

రీడింగు ప్రభుత్వ

సంస్కరణములను జయప్రదముగ జేయుటకు యూరపియన్లు, అధికారులును, అసభ్యులును కలిసివచ్చినట్లెంతయు తోడ్పడినది రీడింగు ప్రభుత్వ కొనియాడెను.

ఇండియాలో

ఇండియా కార్యాలయమును నిందించుట ఆచారమైనది. అయ్యది మంచిది కాదనిరి. ఇండియా కార్యాలయముపై తనకెట్టి తప్పును గన్పించలేదనిరి.

ఇండియా కార్యాలయమువారెప్పుడైన జోక్యము కలుగజేసికొన్నచో అయ్యది సామ్రాజ్యవాదమునకు గాని తన ప్రత్యేక భాద్యతను నిర్వహించుటకు గాని అయియుండ నోవుననిరి.

నియమించబడిన పెక్కు విచారణసంఘములు అసంపూర్ణముగానే పనిచేసిరి. తాను అధికారమును స్వీకరించిన ప్రారంభములో అసంపూర్ణము అనుమానములు, అపహేళనలు ప్రజలయొద్దనున్నవి అనియు అసలు చిక్కులకు అల్లరులకు కారణములయియు ఇంతయు రెండువైపులవారును ఒకరినొకరు పరిగా తెలిసికొనక పోవుటచే గల్గినదియు నుడివెరి.

ఒకరి యభిప్రాయము నొకరు గ్రహించి పరస్పరసహభావముతో ప్రవర్తించిన, మనము వివేకముతోడను జ్ఞానముతోడను ప్రవర్తించినవార మగుదుము. ఈపరిస్థితి లున్నచో భారతదేశ భాగ్యవంతులమున వర్ణించదగినది గాదనిరి. సాధారణముగ అనుకొన్నదానికంటె చాల అభివృద్ధిగలవారనే జరిగెను. భావిపరిస్థితులు తెలిసినవి. అయ్యది తగ్గవలెనని భారతీయులు మనతో సుహృద్భావముతో సంస్కరణములను జయప్రదముగ జేయు తలచుచున్నారనియు తెలిసికొన్నది. భారతదేశ భాగ్యవంతులము రాజ్యము ననిరి. ఇంకను భారతదేశము స్వతంత్ర సామ్రాజ్యమునందు బాల్వాపథ్యము దున్నది. నేర్పుకొనవలసిన దెంతయు గలదనిరి.

దేశభక్తులగు భారతీయులు సంస్కరణములను ఉపయోగించుకొనుటచే లాభము గలదనియు వినియోగించుకొనవలెననియు, తమ దేశీయులకు భార్యముతో జెప్పగల్గినందులకు సంప్రదించుట లనిరి. ఇకముందు నిండు మనసుతో సంస్కరణములను పని జేయుటకు ఎక్కువయత్నమును జూపగల్గుదు రనిరి. బ్రిటిషు ప్రజలయందు అవిశ్వాసము అనుమానము అంతరించి బ్రిటిషు ప్రజలు, భారతీయమనఃపూర్వముగ స్వపరిపాలనమార్గమును ద్రోక్కబలించిరని నిష్పాటికముగ, న్యాయబుద్ధితో దయాద్రవ్యముతో స్వపరిపాలనమార్గమును నడిపించుటకు సహాయము చేయగలరని నమ్మకము జనించుననిరి.

నల్లమందు

జాతినమితిచర్చ

చినా ప్రతినిధి ప్రకటనము

జనీవా, జూన్ 2:—గ్రేటు బ్రిటన్ ప్రపంచమునంతటను తన నల్లమందుతో విమతృతముజేయుచున్నదని నల్లమందును గూర్చి చర్చించుచున్న జాతినమితి సలహాసంఘముయందుట చినా ప్రతినిధి నుడివెను.

జర్మనీనుండి స్వాంగుపేరు 200 కిలోగ్రాముల మార్పుయను, హిరాయిను, మత్తుపదార్థములు బంపబడెను. స్వాంగుపేరు వైద్యాలయములందు ఔషధములనిమిత్తము ఇవి అవసరమని చినా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. కాని మరితరవనుల కివి వినియోగించబడుచున్నవని బ్రిటిషు ప్రతినిధి సర్ మూల్గండ్ లివింగ్స్టోను తెలియజేసిరి. గ్రేటు బ్రిటన్ సంగతులను చినా ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిన ఒక ప్యాకెటిని చినావారు తీసికొనిరి. ఇట్లుంటే చినా ప్రతినిధి వైన జెప్పినమాటలకు అవకాశము గల్గెను. తన ప్రభుత్వముపై ఇట్టినిందలను మోపుట పాడిగాదని చినా ప్రతినిధి ఆక్షేపించెను. చినాలో ప్రతిరోజున ప్రతికూల బ్రిటిషు భారము ఎక్కువగుచున్నదనిరి.

ఈ వివాదమును అధ్యక్షు డాబుజేసి తేయకు తాను భయమున దని ప్రకటించెను.

మరాఠోలో చేయవలసినది చాల గలదు

పూర్ణి, జూన్ 2:—ఇప్పుడు మరాఠోలో చేయవలసినది చాల గలదు. దెనిజర్నలు తెగవా రేర్పరిచిన ఉపద్రవ కరమును పికిటిలు పూర్తిగా నశించినవన్నమాట. వసజానకు ఈ కాన్యముగనున్న జిల్లాను ప్రెంచి పైయిన సైన్యములు తీవ్ర శ్రమము తీసుకొనెను. రిఫుల్లో యుద్ధవర్తమువారు నిరోధమును జూపుటకు తయారయియున్నారు.

అబ్దులుకరీంగారి యుద్ధముల మేరగాను జేరి రనుచున్నారు.

సర్ ఏ. ప్రాముగారి నియామకము

లండన్, జూన్ 2:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తలకు భారత యజమానుల తరపున ప్రాముగారిని ప్రతినిధిగా నియమించినందు లకు తన కెట్టి యాత్రే పణ లే దనియు మే 30 తేదీని బంపిన ఆక్షేపణలతో తనకెట్టి సంబంధములేదనియు ప్రాముగారి నియామకమునకు తమ కభ్యంతరములేదనియు కరాచీ వాణిజ్యసంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. భారతదేశ సంఘ నాకాసంఘమువారే ఆక్షేపణను దెలియజేసిరట.

అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

జపానులో ప్రాముగారి యభిప్రాయము

జనీవా, జూన్ 2:—వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను ఇండియా ప్రభుత్వమునందు, ఇతర ప్రభుత్వములు కొన్ని చేయలేదనియు దానివలన ఇండియాకు నష్టము గలుగుచున్నదనియు, భారతదేశము తనకార్మికుల పరిస్థితులను యభివృద్ధిజేయ గోరుచున్నదనియు జపాను వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను లోబడియుండలేదనియు ప్రాముగారు తెలియజేసిరి. ముఖ్యముగ దీనిభరితము బొంబయిలో చూడవలసినది. ఈపరిస్థితులను నివారణ జేయనిచో జపాను ప్రతినిధి తన ప్రభుత్వము నివారణోపాయమును గమగొను వని అభయమిచ్చునోమోయని భారతీయులు ఆశించెద రని భయపడవలసినవనిరి.

పోలండు రిరల్లికు అధ్యక్షుడు

వార్సా, జూన్ 1:—పిల్సాడిస్కిగారు కేర్మన్న ప్రాభు సరు మోస్టి కో కి గారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి.

వార్సా, 30:—పిల్సాడిస్కిగారిని జంపుటకు క్షుల జన్మిరనియు అందులో జోనెపు చలగుననాని గలదనియు తెలుపుచున్నారు.

తుర్కీ - సిరియా ఒడంబడిక

కాన్స్టాంటి నోపిలు, జూన్ 2:—తుర్కీ - సిరియా ఒడంబడికను సరాటు బ్యూపికు రుషిడేవేగారు సంతకము జేసిరి.

అమృతబజారుపత్రిక కేసు

సంపాదకుడు శుక్రవారమునాడు

స్టేటుమెంటు నిచ్చును

కలకత్తా, జూన్ 1:—కలకత్తా అల్లరుల సమయమున ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించినందులకై క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు 108 నెక్సుక్రింద అమృతబజారు పత్రికపై తేబడిన కేసులో రాక్యుబోగారు నేడు వాదములనువినిరి. అవసరముగా వెంటనే తగినచర్యను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనగలదులకై తా మట్టుచేసితిమని పత్రికాసంబంధితుల వాదన సంపాదకుడు శుక్రవారమునాడు స్టేటుమెంటునిచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్మికోద్యమ

కలకత్తా, జూన్ 3:—డిప్యూటీ మేయరుగారిచర్యను విచారించుటకు కార్మికోద్యమవారు నియమించిన కమిటీయందు తానుండుట కిష్టములేదని ఎ. హిజోగారు తెలిపిరి.

కమిటీని నియమించలేనవతీర్మానము సంగీకరించినవిదవ కాన్సిలరులును జడలిపోయిన 18 మంది పథ్యులు ఆతిర్మానము సంగీకరించిన క్రమమును ఖండింపదలచిరి. కమిటీయచ్చిన అధికారులు చాల అనిర్ణీతముగ నున్నందున నేరము లేమియో తెలియుట లేదనిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రాంసు; జర్మనీ

పరస్పరస్నేహము నవేషించుట

ముఖ్యముగ ఎత్తు

పూర్ణి, జూన్ 1:—ప్రాంసు జర్మనీలకు ప్రాతపగలను మాన్చి పరస్పర అసత్వాసమును బారద్రోలి స్నేహము అలవడుటకు క్రొత్తయెత్తు నెత్తిరి. పూర్ణి దెర్లనులందు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను పంగతిసందర్భములను దెలిసికొనుటకు కాత్యాలయములు ఏర్పడినవి.

జనీవా కార్మిక సమావేశము

లాల్లా లజపతిరాయిగారి ఆశాభంగము

లండన్, జూన్ 2:—నేడు కార్మికసమావేశమున ఇండియాలో పురోవృద్ధి అతివందముగ నున్నదని లాల్లాజపతిరాయిగారు ఆశాభంగమును దెలియజేసిరి.

చటర్జీగారు

ఇండియాలో త్వరితగతినే పురోవృద్ధి సాగుచున్నదని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

దీనికి భారతకాసము రెంతయు అనుకూలపడుచున్నవనిరి. గనులయందు భూగర్భమున పిల్లలను పనిచేయుటకు నియమించుట లేదనియు ఎప్పుడో గొప్ప జాతీయవిమనాశమునందు శ్వాసమునితోచినపుడు తప్ప నిర్బంధముజేసి పనిజేయించుట లేదనియు పనిచేయు గంటలను ప్రభుత్వమున 8 పారిశ్రామిక రాజ్యములలో ఇండియా ఒక్కటియనియు పర్యసాధారణముగ ఒక జపానులో తప్ప స్త్రీలు రాత్రులందు పనిచేయుట లేదనియు నుడివెరి.

జపాను ప్రతినిధి

ఇండియా పరిస్థితులకంటె జపాను పరిస్థితులే చాల ఎక్కువ బాగున్నవనిరి.

లాల్లా లజపతిరాయిగారు

నేటిసభయందు మొదటిసారి ఆయన లజపతిరాయిగారు భారతకార్మికప్రతినిధి, కార్మికకార్యాలయమువారు కార్మికపరిస్థితులను ప్రాన్యదేశములందును, రంగుభేదమున్న ఆఫ్రికా అమెరికాలోను విచారించుట ముఖ్యమనియు ప్రాచ్యదేశపరిస్థితులను అభివృద్ధిజేయుటకు పాశ్చాత్యకార్మికులు ఎక్కువసానుభూతిని సహకారమును జూపవలె ననియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో కాన్యాలోను దక్షిణాఫ్రికాలోను కార్మికపరిస్థితులను ప్రకటించవలెననియు నుడివెను. కాని దక్షిణాఫ్రికాపార్లమెంటులో దేశీయులను, ఆసియాశానులను సంబంధించిన బిల్లులను ప్రవేశ పెట్టిన విషయమై అబిల్లులనుగూర్చి ఏమియు లజపతిరాయిగారు వ్యాఖ్యానము జేయలేదు. వ్యాఖ్యానముచేయకపోవుటకు కారణము ఈజిప్టుయొక్క ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకును రాయబారములు వడుచుచుండుటయే.

ఈజిప్టుకు యుద్ధనౌకల సంపుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 2:—రిజల్ట్యాను అను మల్టా యుద్ధ నౌకను స్టావీలీ నాకాదశాధిపతితో తక్షణము ఈజిప్టుకు బోవలెనని ఉత్తరువు చేయబడెను.

న్యాయాధికారి రాజీనామా

ఇచ్చుట

కెయిరోలో సంచలనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కెయిరో, జూన్ 2:—మే 25 తేదీని దెలిసిన కుట్ర నేరపు విచారణలో విచారణ న్యాయస్థానమునకు అధ్యక్షులగు నియమించబడిన న్యాయాధికారి, కెరెనాగారు ముద్దయిలో నలుగురిపై తీర్పు సాక్ష్యులమునకు తిరుగడగ నున్నదనియు గొప్ప అన్యాయము జరిగినదనియు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఈ సందర్భమున ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు తేఖనంపురు ఆ తీర్పుపై తమ యభిప్రాయమును మాత్రము తెలుపలేదు. ఈలోపుగ ముద్దయి నిర్దోషి యని ఒప్పకొనజాలమనియు ఈవిషయమే తమ ఇష్టము వచ్చినట్లు చర్యను దీసికొనుస్వాతంత్ర్యము గలదనియు దెలియజేసిరి.

పురాతన వస్తు పరిశోధనము

శ్రీశ్రీశ్రీ

1921-25 వ సంవత్సరపు పురాతన వస్తు పరిశోధనపు రిపోర్టు వెలువడినది సంవత్సరమునందు 279 గ్రామములలో పర్యటనము నలుపబడెను 420 హిందూ శాసనములు సంపాదించబడెను తామ్రశాసనములలో కెల్ల సాలంకాయన శాసనము ముఖ్యముని సూచించబడినది గోదావరిజిల్లాలోని ర్యాలి గ్రామములో దొరికిన శాసనము తూర్పుచాళుక్య రాజగు విజయాదిత్యుని కాలము నాటిది తూర్పు గాంగరాజులగు వజ్రహస్త, అనంతవర్మ, చోడ గాంగదేవుల కాలమునకు సంబంధించిన శాసనములు గలవు విజయనగర వంశమునకు చెందిన రెండవ హరిహర రాయలకు సంబంధించిన శాసనము గలదు వీరు శైవగరువునకు భక్తి జూపుచుండిరి అయినను విష్ణు దేవాలయనిర్మాణమునకు రాజ గారు డబ్బిచ్చుటకు, గురు వంశీకరించెను ఇందునుబట్టి ప్రాచీనకాలమునగూడ మతసహనము వ్యాపించెనని యూహింపవచ్చును సాలంకాయన శాసన మొకటి కంఠేరులో దొరకెను వేంగిపట్టణమునందే సాలంకాయన మహారాజుశ్రీ విజయనందవర్మచే దాన మొనగబడెను రెండవ శాసనమునందు మహారాజుశ్రీ నందివర్మచే గావింపబడిన దానము పొందుపరపబడెను మూడవ శాసనముగూడ నందివర్మకు సంబంధించినదే ఇది ఏలూరుయొద్ద పెదకెగిలో లభించెను దీనిప్రకారము, హస్తీవర్మ సాలంకాయన డనియు, అతనికి నందివర్మయు, నందివర్మకు చందనవర్మయు, చందనవర్మకు నందివర్మయు జనించినదియు తెలియుచున్నది. సాలంకాయన రాజులగూర్చి కొంతనిశ్చయజ్ఞాన మేర్పడుట కవకాశము గలిగినది

బల్లారిజిల్లాలో గనుపించిన శాసనములు శివుమహాశక్తులకు సంబంధించినవి వీనిలో నొక శాసనము ఆరవ త్రిభువన మల్లవిక్రమాదిత్యునిసంకెనున వర్ణించెను వీరి పూర్వులలో అయ్యన పీఠస్థర అనువా రొకరు గలరట వీరు రాజ్యము చేయుచుండెను ఇది క్రొత్తవిషయము మొదట ప్రైలోక్య సామేష్వరునికి సంబంధించిన దానశాసనము సంపాదించబడెను దీనినిబట్టి విష్ణు వర్ధనుడు శివుమహాశక్తుడు గాదనియు, తూర్పు చాళుక్యునియు ని వేదిక సూచించుచున్నది. తూర్పుచాళుక్యపు లగు మూడవవిష్ణువర్ధనునికి సంబంధించిన శాసనము మొదట భీమవరం తాలూకా గణపవరములో దొరకెను దీనినిగూర్చి పరిశోధన జరుగు కొందియు, సూతన విషయములు అయ్యగలవు. కింగడేశపు తూర్పుగాంగరాజులకు సంబంధించిన తామ్రశాసనమునకు, గ్రామ్యములకే గాక వైశ్యులకుగూడ అగ్రహారములొసగ

బడినటుల తెలియగలదు. ఇట్టి దానము అరుదని చెప్పవచ్చును. చోళుల రికార్డులలో ప్రాచీన వైభవముగూర్చి కొన్ని విశేషములు గనుపించును. మొదటిపరాంతకుని శాసనము ప్రకారము, తగిన తూకము, వన్నెగల బంగారు నాణెములు వాడుకలో నున్నటుల తెలియగలదు ఒక్కపరిమాణము గల నాణెములనే స్వీకరించుచుండెడివారట అందుచే దొంగనాణెముల కవకాశము లేకుండెను. కానుల పరిమాణము వర్ణింపబడియున్నది నాణెములవాడుక క్రొత్తగ వచ్చిన దనుట భ్రమదప్పవేరుగాదు

ప్రథమరాజరాజకాలపు శాసన మొకదానిలో దేవాలయమునకు సంబంధించిన నాటకశాలయు, నాట్యములును వర్ణింపబడెను. ఏడంకముల నాటకము నాడినందుకు, యొకనటునికి భూదాన మియ్యబడెనని తెలుపబడినది. నటులకు పారితోషకముల నొసగుట, ప్రాచీనకాలమునగూడ నాచారమైయుండెనని, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కులోత్తుంగ చోళదేవుని కాలపు శాసనములో, నానావిధనటశాలలను పోషించుట కేర్పాటు చేయబడినది. ప్రాచీననృపాలురు వివిధకళల నేటుల పోషించిరో యూహింపవచ్చును. నాట్యము గావించినందులకు భూము లొసగబడిన నిదర్శనములు గలవు రాజరాజేశ్వర నాటకము నాటకమాడి నందులకు విజయరాజేంద్రచార్యులను సుప్రసిద్ధ నటులకు, రాజేంద్రచోళ రాజుదానముల నొసగెను. ప్రథమరాజాధిరాజుగూడ నిట్టిదానముల జేసినటుల నిదర్శనము గలదు. అభినయశాస్త్ర పోషణకు మూడవ కులోత్తుంగుడు పూనుకొనెననియు, మూడవరాజరాజు నాటక ప్రదర్శనమునకు స్వయముగ హాజరయ్యె ననియు, శాసనములు తెలుపుచున్నవి. రాజేంద్రచోళుని మేనత్త దైవభక్తివరాయణురాలనియు, రోగులనిమిత్తము వైద్యశాలలను స్థాపించెననియు, తెలియుచున్నది. ప్రథమ రాజేంద్రచోళ శాసనమునందు, ఉచిత వైద్యశాలకు దాన మొనగినటుల సూచింపబడినది. కళలపోషణమును, వైద్యసహాయమును రాజధర్మములలో నొకటిగ పరిగణింపబడె ననటకు సందియము లేదు

విజయరాజేంద్రదేవునికి సంబంధించిన శాసనములందు, ఉద్యానవనమునకును, అన్నసత్రమునకును ఏర్పాటులు జరిగినటుల సూచింపబడెను. ప్రథమ కులోత్తుంగ శాసనములప్రకారము, మరమలనేకములు గలవనియు, అక్కడ నిరుపేదలకు భోజన మిడుచుండి రనియు తెలియగలదు అన్నదానమునకు ప్రసిద్ధిపహించిన భారతభూమియందెట్టి మరము లుండుట ఆశ్చర్యము గాదు. రాజభక్తి జూపుటకుగాను, రాజుపేరుతో నీ మరములలో నప్పడప్ప డన్నదానము జరుగుచుండెనట. వేద పారంగతులగు శివయోగులకు మార్కండేయమరములో, రాజశ్రేయమునకుగాను సంతర్పణ జేసిరట. మరియొక శాసనము ప్రకారము ఇరిగేమను సంఘ మొకటి వ్యవహరించుచుండెనని, తెలియుచున్నది. ఈ శాసనము పండ్రెండవ శతాబ్దమునాటిదట. విక్రమ్ చోళుని కాలమున, బ్రాహ్మణులు, తపస్వినులు, గర్భాధతి ద్రులు మున్నగువారి నిమిత్తము అన్నసత్రము స్థాపింప

బడెనట ఒక శాసనము ప్రకారము, ఇట్టి అన్నసత్రపుపోషణకు భూముల నిచ్చినటులగలదు ఈసత్రమునందు, వైన పేర్కొనబడినవారికే గాక వైద్య, వ్యాకరణాదిశాస్త్రముల నభ్యసించెడి విద్యార్థులకుగూడ భోజన మిడినటుల తెలియుచున్నది. విద్యార్థులకు సహాయము జేయుట ప్రాచీనాచార మని భావింపవచ్చును.

దేవదాసీలయాచార మెప్పటినుండి వచ్చెనో ఖచ్చితముగా కాధారములు గనుపించెను. దేవాలయములకు కన్యలను విక్రయించుట ప్రాచీనాచారముగ నుండెను. ఒక దేవాలయమునకు సంబంధించిన నేవకుల నామములుగూడ పేర్కొనబడెను. వ్యభిచారవృత్తినిమిత్త మిట్టి విక్రయము జరిగి యుండలేదు. ద్రవిడదేశ శాసనము ప్రకారము, ఒక స్త్రీ తనకొడుకులు, మనుమలతో గలసి దేవునికి స్వయముగ విక్రయించుకొనినటుల తెలియుచున్నది. మరియొక శాసనమునందుగూడ తన సంతతివారితో గలసి యొక స్త్రీ దేవాలయమునకు విక్రయించుకొనినటుల పొందుపరపబడెను. డబ్బు కొరకే యిట్టివిక్రయము జరిగె నని తలంపగూడదు. స్వల్పభృతి దీసికొని, యావజ్జీవము దైవ సేవ జేయుటకు, భక్తివరులగు స్త్రీలు కొందరు పూనుకొనిరి. పదునైదుమంది, ముప్పదియొక మంది విక్రయింపబడిరట. దైవభక్తియే వీరి నేటుల బురికొల్పెననుటకు సందియములేదు. నేడు వాళ్ళాత్మమత ప్రచారకులు స్వల్పభృతి దీసికొని దైవసేవ జేయుట సామాన్యముగ గాంచుచున్నాము. ఇంతకన్న ముడు శతాబ్దములముందు దేవదాసీలనుగూడ ప్రేరేపించియుండును. కాని, కాలక్రమమువలన నిట్టి శ్రాంతిపాపన మొకటియు దేశ్యములను మరచి, దైవచింతను మాని, భోగవరాయణతలకు నీలయ మయ్యెను. ఈదురాచారమును మాన్పుటకు, నేడు తీవ్రప్రయత్నము లవ్వసరమగుచున్నది.

రెండవకులోత్తుంగుని కాలమున భూముల సర్వేజరిగెను. ఈ శాసనమువై, రివిన్యూ ఆఫీసర్లు సంతకములు గలవట. శైవులు కొందరు తులసి ధరించి, వైష్ణవమతముపై ప్రేమ జూపినందుకు, తిరుక్కడియూరు గ్రామసంఘమువారు వారి భూములను లాగివైచి దేవాలయమున కర్పించిరట. శైవవైష్ణవభేద మాకాలమున తీవ్రముగ నుండెనని గ్రహింపవచ్చును. కిలయూరు శాసనము ప్రకారము, అల్లరులను పురికొల్పిన దుండగిండు ఇరువురకు వేయి కానుల జరిమానా విధింపబడెను. వీరు డబ్బు చెల్లింపలేకబోయినను, గ్రామముపైన నిట్టి బాధ్యత గలదు. అందుచే గ్రామస్థులుచేరి తేరస్థుల భూములను విక్రయించి, జరిమానాను చెల్లించిరి అల్లరుల వాపుటకు ఎట్టి తీవ్రచర్య దీసికొనబడెనో గ్రహింపవచ్చును వ్యవసాయము ప్రజలకు ముఖ్యజీవనాధారమైయుండెను ఇరిగేమను సౌకర్యములను వారు పట్టుదలతో కోరెను. కానుల చూడరాని, శాసనములు తెలుపుచున్నవి. మూడవరాజేంద్రుని కాలపు శాసనము ప్రకారము, పదమూడవ శతాబ్దమున పన్నుల నేటుల వడ్డూలు జేసిరో తెలిసికొనవచ్చును పదిసంవత్సరములపాటు ఒకరు పన్నులను చెల్లింపక చనిపోయిరట. వీరికి వారసు లేవరును

లేకపోయిరి. పన్నుల చెల్లింపునో గ్రామమున కవకీర్తివాటిల్లునని ఎంచి, చనిపోయినవాని భూములను ప్రజలు అమ్మివేచి ఋణవిముక్తి గావించిరట. మరియుక శాసనము ప్రకారము, దేవాలయపు పొలములపై దుర్భరమగు పన్నులను అధికారులు విధించిరట అందుచే రయితో లేవరును పొలములను సాగుబడి చేయుటకు ముందుకు రారయిరి దేవాలయమునందు పూజ లాగిపోయెను. ఆశిమ్మట ప్రధానోద్యోగి తన అక్రమచర్యను విరమించి, క్రొత్తపన్నులను దీసివేచి, మరల పూజాధికములను సాగించెను. సాత్వికనిరోధప్రయోజనము నా కాలమునాటిప్రజలు గ్రహించిరనుట కిది యొక నీడ ర్శనము ఆతరువాత, పల్లవుల శాసనమునందు మరి యొక నిదర్శనము గనుపట్టును హెచ్చుపన్నులను చెల్లింప లేక ప్రజలు భూములను వదలివెట్టి, గంగా నది వరకు బోయిరట పిమ్మట అధికారులు పన్నులను దీసివేచి, తిరిగి స్వస్థలమునకు రావలయునని ప్రజలను ప్రార్థించిరట ప్రజాభిప్రాయము సఫలమగుటకు వెనుకటికాలమున ఏళ్లు గలవనియు, నిరంకు శాధికార మాకాలమునందుగూడ యభేచ్ఛగ కొన సాగలేదనియు, విదితమగుచున్నది. విజయనగర రాజుల కాలమునాటి శాసనములు పెక్కులు గలవు మధురనాయకులకు సంబంధించిన శాసనములు గలవు విజయరంగ చొక్క నాధుడు సాహిత్యపోషకుడు. తారాశాంకవిజ యాది తెలుగు గ్రంథములను రచించుట కితడు ప్రోద్బలము జేసెను. వీరి దానధర్మములు నలు దిక్కుల వ్యాపించెను. పురాతన వస్తువరిశోధన జేయువారు, విశేషముగ కాలనిర్ణయమునకై తమ శక్తుల శిక్షింపి భారజోయుచున్నారు. ప్రాచీన హిందూదేశమున, ఇప్పటికాలమునందువలె చరిత్ర గ్రంథములు లేనికతన, శాసనాదులబట్టి కాలనిర్ణ యము జేయవలసి వచ్చుచున్నది ఇక్కార్య మవ సరమే, యిప్పుడును, ఇంతకన్నను ముఖ్యకర్తవ్య మింకొకటి గలదు చరిత్రలను చదువువారికి, సంవ త్సరములను తేదులును అంతముఖ్యములు గావు. ఆకాలమునందు ప్రబలియున్న ఆచారములు, నడ వడులు, సాంఘిక మత సంస్థలు, పరిపాలనావ్యవ హారములు, పాలకపాలితల సంబంధము, స్వపరి పాలనాభివృద్ధి, మున్నగు విషయములను చరిత్ర లలో పొందుపరుపవలెను. ప్రాచీనభారతీయులకు నిరంకుశత్వము దప్ప వేరొకటి తెలియదనియు, పరిపాలన మెట్లు జేయవలెనో తెలియదనియు, అందుచే శాస్త్రాత్మకముగ ప్రతివిషయమును భారతీయులు నేర్పికొనవలసి యున్నారనియు, భూరపియను చరిత్రకారులు సామాన్యముగ ప్రాయోచుదురు. కాని ప్రభుత్వపు రిపోర్టునందు పొంద రుపబడిన శాసనపరిశోధనల జూచినను, ప్రాచీనభారతీయులన్ని వ్యవహారము లందును అద్భుతాభివృద్ధి గాంచి రని తోచును ఇంతటితో తృప్తికెందక, హైం దవ ధరిశోధకులు ప్రాచీనచరిత్రను స్వయముగ వ్రాసి, స్వత్యమును తేటపరచుట యవసరము ఇందునిమిత్తమై తిసికొను శ్రమ ఎన్నటికిని వృథా గానేరదు.

రజాలీగారి సమర్థనము

వర్ణవిభేదచట్టమును ఆంధ్రాసుగారు నిరసించి యుండ, ఇండియా ప్రభుత్వరాయబారపు సభ్యులగు రజాలీగారు భారతీయుల కిది వర్తింప దని చాటుట, కడువిచిత్రము భారతీయు లొక్కరి నిమిత్తమే రంగుభేద చట్టమును నిర్మించియుండక బోవచ్చును. కాని భారతీయుల కిది వర్తించుట మాత్రము నిశ్చయము గాంధీమహాత్ముని వాక్యములను స్మరిస్తూ రుదాహరించుట బట్టియే, వర్ణ భేదచట్టము శ్వేతేతరులందరకును వర్తించు నని నమ్మవచ్చును హరిజనుగారు నిష్కపటుడని రజాలీగారు ప్రకటించుచున్నారు వీ రెటువంటివారయిన నేమి? చట్టమును నిర్మించినపిమ్మట దానిని అమలులో పెట్టక తప్పనా? భారతీయుల కీచట్టము వర్తింప దని తా నెట్టివాదానము జేయలేదని హరిజనుగారు దెలుపగ, మంత్రమువారు హర్షధ్వనుల గావించిరి. వారి దృక్పథము నిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. రాబోవు రెండుతేదీలు నమావేశమునందు, వర్ణభేదచట్టమును విచారింప వీలు లేదని ఇండియా మంత్రిగారు చెప్పనపుడు, భారతీయులు మారుమాటాడక యూరకుండవలె నా? రజాలీగారి దృక్పథము కడు విచిత్రముగ నున్నది. కెనియాలో, భారతీయులను ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నుంచుటకు, కాలనీల కార్యదర్శి గారే అంగీకరించిరట ఇదివరకు జేసిన వాదానముల కిది విరుద్ధము. ఇట్టి సిద్ధిలో వాదానములనే నమ్ముట కష్టముగ నున్నపుడు, ఇతరుల సద్భావముపై నాధారపడుట, అవివేకము గాదా?

ఈజిప్టుపరిశీతులు

ఈజిప్టుపరిశీతులు మరల విషమమగుట వింత గాదు జిగ్గుల్ పాషాపక్షమువారధికసంఖ్యాకులగుటచే, వారినండియే మంత్రివర్గము నేర్పాటుచేయవలసి వచ్చును కాని వీ రెన్నటికిని ఈజిప్టుదేశము పరాధీనస్థితిలో నుండుట కంగీకరింపరు, బ్రిటీషు ప్రాబల్యము నామోదింపరు. జిగ్గుల్ గారు వెనుక మంత్రి లయినపుడు, వారిపరిపాలన మంత మొందింపజడెను. ఇదివరకు బొంబయి గవర్నరుగ నున్న లాయిడు ప్రభువుగారు ఇప్పుడు ఈజిప్టుకు హై కమిషనరుగ నున్నారు వీరు నిరంకుశపరిపాలన మునకు పేర్కొనిరి ఈజిప్టులోగూడ వీరు తమ ప్రతిభను చూపుచున్నారు జిగ్గుల్ పాషాగారు మంత్రి లగుచో, ఈజిప్టు ధ్వంసమగు నని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి వీరు వ్రాసి యుండరు బ్రిటీషు మంత్రిలు కలవరపడి, లాయిడు ప్రభువుగారి సూచనల నామోదించిరట ఇట్టి చర్యవలన, బ్రిటీ షుప్రభుత్వప్రతిష్ఠకు తీరని భంగము వాటిల్లును ఇంగ్లండు స్వాతంత్ర్యమును ప్రేమించుట కల్గయను భావము వ్యాపించును ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్య మొనగ వాదానము జేసియు, ఇంకను నిరోధముల గల్పించుట ఎంత యక్రమమో యూహింపవచ్చును న్యాయము జిగ్గుల్ పాషాగారి వైపున నున్నదనుటకు సందియము లేదు. ఎవ్వ రెన్నియూటంకము జెట్టినను, స్వాతంత్ర్య మెప్పుట్టి కయినను విషయము గాంచక మానదు.

గనులసమస్య కామన్సునభ

కామన్సునభలో గనుల సమస్య గూర్చి జరిగినచర్చలో, బాల్టువినుగారు నిరాశను నిస్సహాయ తను జూపిరిగాని, తగినచాకచక్యమునుగాని, దూర దృష్టినిగాని చూపరయిరి ఇంకను ఎంతకాలము బొగ్గునమ్మే కొనసాగవలయునో తెలియదు. ఏసంగతియు తేలకముందే, ప్రభుత్వపు గ్రాంటును తీసివైచుట అనుచితమని మాక్స్ నాల్డుగారు మందలించిరి లాయడుబార్జి గారుగూడ, ప్రభుత్వమువారు మెటనే చర్యదీసికొనవలయుననియు, వేతనములను తగ్గింపకముందు పరిశ్రమను సామవపద్ధతులపై పునర్నిర్మింపవలయుననియు గోరిరి ఎవరును చెప్పినమాటలను వినలేదని మాత్రము బాల్టువినుగారు దెలిపిరేగాని, ప్రభుత్వమువారి ధర్మమును నిరూపింపలేదు రాజీకై, ప్రభుత్వమువారు రెవరిని బలవంత పెట్టజాలరని, బాల్టువినుగారు చెప్పట వారియన మర్థతకు నిదర్శనము. అటులగుచో, పనివాండ్లు ప్రత్యక్షచర్యకు గడంగుచు నాక్షేపింపనేల? లేబరు పక్షమువారు ప్రతిపాదించిన సవరణకు అరుకూలురు 208 మందియు, ప్రతికూలురు 252 మందియు గలరు. ఇందునుబట్టి కామన్సు సభ్యులలో గూడ పలువురు ప్రభుత్వమునకు విముఖులగు నున్నారని గ్రహింపవచ్చును. ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున, కన్నరె్వటిపు ప్రభుత్వము నిస్సహాయత జూపుచో, రాజీనామా నిచ్చుట యవసరము.

రీడింగు ప్రభువుగారి ఆర్థాటములు

రీడింగు ప్రభువుగారు సమయము దొరకినపుడెల్ల ఆర్థాటముల జేయుచున్నారు కలకత్తా విందుసందర్భమున ముచ్చటించుచు, ఇండియా ఆఫీసునుగూర్చి తమకెట్టియాక్షేపణ లేదని తెలిపిరి నిజమే ఇండియా ఆఫీసువారు చెప్పినచొప్పున వీరు తలచూడించుచున్నపుడు, ఆక్షేపణ ఏముండును? రీడింగు ప్రభువుగారికి స్వతంత్రశక్తి లేక పోవుటవలననే, వీరు దేశమున కెట్టి యుపకారము జేయలేకపోయిరి ప్రజలు తోడ్పడుచో సంస్కరణములు విజయముగాంచుననియు, హిందూదేశము సరియగుమాధ్యము ద్రొక్కుచో, బ్రిటీషు ప్రజలు తప్పక తోడ్పడుదురనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు ఎప్పటిపాట బ్రాడిరి వీరిప్రసంగములను భారతీయులకు దెలుపుటకు చూచు రెంత కష్టపడుచున్నాడో గద!

భారత జాతీయపక్ష సమావేశము

పాలుగా రధ్యత త సహించుట
కలకత్తా, జూన్ 1 - ఈ మధ్యహ్నము పాలుగారి ఆధ్యక్షత కింద భారత జాతీయపక్ష సమావేశము జరిగినది పాలు గారు మానిఫెస్టో తయారుచేయునావలనను చెప్పిరి కొంత చర్చ జరిగిన న వెనుక ఆ విషయము నొక ఉపసంఘముచేత నుంచి చక్రవర్తి, సర్ ప్రెపోజింగర్ మిత్రి, బి సి పాలు, హెచ్ యన్ దత్తు, టి యన్ ఘోషగారును కార్యదర్శులును సహాయ కార్యదర్శులును కలసి మానిఫెస్టో తయారుచేయుదుర వారములోపల జాతీయ పక్షమువారి అనుజ్ఞ పొందవలెన కలకత్తాలోను ఇతర ప్రదేశ భూలందు ప్రచారము జరుపుటకు కొంతనిధిని తక్షణమే ప్రాగు చేయ నిశ్చయించిరి (ఆ ప్రే)

ఫ్యాక్టరీ మానెజరునకు జరిమానా

చూశా మానెజరుల చూశారగు జయరామయ్యదలియా గుగారు 15 తేదీన నిశ్చితకాలమున గంట పెక్కుకన్నపు పనిజేయించినందులకు చీపుప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు రు రిల జరిమానా విధించిరి.

పాడిసను రాయబారము

శ్రీశ్రీశ్రీ

నెలెత్తు కమిటీ యెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యము.

ఈ క్రిందిదానిని "టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" నుండి తీసి ప్రచురించుచున్నాము:—

క్రాసు ఏరియాలిల్లుపై దక్షిణాఫ్రికా కాసనసభ నియమించిన నెలెత్తుకమిటీ నివేదిక సంపూర్ణవాచకము. కమిటీపుష్ప కొనిన సాక్ష్యములలోగూడ నిపుడు ఇండియాకు వచ్చినది. అయ్యది 500 పేజీలలో ముద్రింపబడినది. నివేదికము క్లుప్తము గనేయున్నది గాని కమిటీవారు పుచ్చుకొనిన సాక్ష్యము మాత్రము చాలాముఖ్యమైనది. జాగ్రత్తగా దానిని చదివితీరవలయును. ఈ గ్రంథమును జూచినపుడు, పాడిసను రాయబారమును, సి. యస్. ఆంధ్రానుగూరును యూనియను ప్రభుత్వము రౌండుటేబులు సభ కంగీకరించునటుల జేయుటకు పడిన కష్టముల నిదర్శనము గాన్పించగలదు.

ఈ కమిటీయందు దేశీయంగ మంత్రి డాక్టరు మలన్ అలెగ్జాండరు, మల్లరు, డంగు, పోర్తాం, హాటింగ్, లెన్సెన్స్ మాంరో, సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరు, పియర్స్, లేబర్కో, రూడ్, వాక్ హీస్, జెర్మ్యాన్ గారలు గలరు. కమిటీ మార్చి 5 ఏప్రిలు నెలలో 28 రోజులు సమావేశమై 31 మంది సాక్షులను విచారించెను. ఇంకను వ్రాతపూర్వకముగ చాల సాక్ష్యముల బుచ్చుకొనెను. అందు వైవా కాన్సుల జెనరలుగారిచ్చిన జోకటిగూడ గలదు.

అనుకూల పరిష్కారము

మార్చి 28 వ తేదీని డాక్టరు మలన్ గారిటుల నుపపాదించిరి. బిల్లునందు విధింపబడిన సూత్రముల కంగీకరింపవలెనని యీ కమిటీ కాసనసభకు సలహా నిచ్చుచున్నది.

దీనిపైని అలెగ్జాండరుగారు ఒక సవరణ నిటుల నుపపాదించిరి.

1. ఆసియావాసులకు వర్తకపరిశ్రమలలో జరుగుచున్న దనుచున్న అక్రమపుట్టిని తొలగించుటకును, వారల ఆరోగ్యపరిస్థితుల బాగుజేయుటకు న్యాయమైనమార్గము, అన్ని తెగల వారికిని నష్టముగల్గు కాసనమును గావించి నాగరక ఆర్థికజీవన ప్రమాణముల నాచరణలో బెట్టవలెనని గట్టిపట్టుబట్టుట గాదని యీ కమిటీ అభిప్రాయమై యున్నది.
2. దక్షిణాఫ్రికాలో ఏషియాటికులను సమావేశపరిష్కారమై, ఆసియావాసులు తమమీది కేక్రకడనెట్టుకొని వచ్చెదరోయని యూరోపియనులకు భయములేకుండను, దక్షిణాఫ్రికాలోని ఏషియావాసులకు గాని, భారతీయులకుగాని అపమానభావము గలుగకుండను జేయుటకు జేయు మార్గముల నన్వేషించుట యుక్తమని కమిటీ అభిప్రాయమై యున్నది.
3. ఇట్టి ఫలితము సమకూరవలెనన్న యీబిల్లును యీ నెషను నింకను చర్చింపకుండ నాపిజేయవలెను.
4. ప్రభుత్వమువారు, భారత ప్రభుత్వముతో రౌండు టేబులు సభ జరుపుటకు గూర్చి రాయబారముల జేసి కాన్సులెన్సు కాగానే ఆ రౌండుటేబులు సభను జరుపుటకు గూర్చి కార్యవిధానమును తయారుజేయుటకు గూర్చి ఆలోచింప వలయును.

మరియొక మంచిమార్గము

లేబర్ గారు మరియొక సవరణ మపపాదించిరి. కమిటీ వారు సాక్ష్యమునంతను విన్నపిదప ఏషియాటికు సమస్యను పరిష్కరించుటకు మంచిమార్గము భారత ప్రభుత్వమునకును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకును సన్నివేశము జరుగవలెనని తోచుచున్నది. ఆసియావాసులు దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగిపోవుటకు వసతిజేయుటకు గూర్చి ముఖ్యముగ నాలోచింపవలయును. బిల్లును కానించుటకు పూర్వము ఏషియాసమస్యను ఎట్టి వివాదము లేకుండ పరిష్కరించు మార్గములన్నిటి నన్వేషింపవలెనని యీ కమిటీ సలహా నిచ్చుచున్నది.

ఇందులకు అగ్గత్యుడు శ్రీకృష్ణ తర మిచ్చుచు భారత ప్రభుత్వమునకును, యూనియను ప్రభుత్వమునకు రాయబారముల విషయము ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధించినదనియు, కమిటీ విచారించవలసిన విషయములలో రౌండుటేబులు సభ జరువవలె నాయనునదిగాని, అసభ యెట్టివరతులమీద జరుపబడవలెనో గాని లేదనియు, కమిటీ విచారించవలసినది బిల్లు వస్తూనారాంశము మాత్రమేయనియు కమిటీ రౌండుటేబులుసభ జరుగవలెనని

సలహా నిచ్చుట కమిటీ విచారింపవలసిన యంశములను నాటిపోవుటయనియు జెప్పిరి. ఈ కారణములచేత లేబర్ గారు దెచ్చిన సవరణయు, అలెగ్జాండరు గారి సవరణలో 4, 5 భాగములను క్రమముగానని ఆయన త్రోసివేసెను.

అసెంబ్లీ అగ్గత్యుని అంగీకారము బొందుట

అలెగ్జాండరుగారి ఉపపాదనముపైని కమిటీ అగ్గత్యులు దెచ్చిన విషయములమీద అసెంబ్లీ అగ్గత్యుని అభిప్రాయమును గమనించుటకు తీర్మానింపబడెను. కమిటీ మరల మార్చి 30 వ తేదీని సమావేశమైనపుడు బిల్లు రెండవరీతింగ కాకమునుపే నెలెత్తుకమిటీకి బంపుటవలన సవరణ లన్నియు క్రమములే యని అసెంబ్లీ అగ్గత్యులు ఒప్పుకొన్నటుల జేరయంగమంత్రి ప్రకటించెను. ఏప్రిలు 20 తేదీని కమిటీ అగ్గత్యుడు చాల చర్చయైనపిదప నీక్రింది విధముగ నుపపాదించెను—

“భారతసమస్యను బాగా పరిష్కరించుటకుగాను భారత ప్రభుత్వమును యూనియను ప్రభుత్వమును కలిసి సమావేశము జరుపుటకు యీ కమిటీయు, పార్లమెంటును అంగీకరింపవలసియున్నట్లు చెలియుటవలన, ఈ కమిటీ యిందుల కంగీకరించుచు కాసనసభగూడ అందుల కంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నది.

“ఈ సమావేశము శుభప్రదమగునటుల జేయుటకై ప్రస్తుతము యీ బిల్లు లభియు చర్చించుటకు యీ సమావేశ ఫలితములు వచ్చువరకు నాపిజేయవలెనని యీ కమిటీ తీర్మానించుచున్నది. ఆలస్యమువలన నష్టమేమియు గలుగకుండ జేయుటకును, యీలోపల ప్రత్యేకాభిమానములు గలుగకుండను, యీసమావేశమైనతరువాత గావించు కాసనము, యిదివరకు బిల్లునంగీకరించినయెడల నెప్పటినుండి ఆచరణలోకివచ్చునో అప్పటినుండియే ఆచరణలోనికివచ్చునటుల గూడ తీర్మానించడమైనది.”

ఈ ఉపపాదనము ఏప్రిలు 21 వ తేదీని అంగీకరింపబడెను. అదేవిధముగ అగ్గత్యుడు నివేదికను తయారుజేసెను.

పాడిసనురాయబార సాక్ష్యము

పాడిసను రాయబారము నెలెత్తుకమిటీకి బంపిన మొదటి రౌండుమును, తరువాతనిచ్చిన వాస్తూలములును నివేదిక యందు 140 పేజీలు గలదు. నివేదిక నట్టి ఒక్కసారి త్రవ్వజూచినను పాడిసనుగారును వారిపహాస్య యులును చాలపొట్టాడి భారత నాగరకత నెరుగని కమిటీసభ్యులకు కొందరుకు బాగానాటుకొన్న ద్వేషమును పోగొట్టవలసి యుండెనని తెలియగలదు. భారతీయుల కష్టములను తొలగించు శుభ్రమునందు భారతదేశములోని ఐరోపీయులు వెనుకబడియుండలేదని కొందరుసభ్యులు నిర్ధారిత ప్రయత్నించిరి. ఇతరులు భారతదేశములోని వర్ణాశ్రమ భేదము దక్షిణాఫ్రికాలోని ఆసియావాసుల వేరుజేయు దానికన్న ఘోరతరమైనదని చెప్పబూనిరి. భారత దేశములోని పూర్వ చారిత్రాదువులు గాంధీని బహిష్కరించునటుల దెలిరింపలేదా? ఈదేశములో యూరోపియనులు భారతీయుల ప్రక్కయిండ్లలోని వసింపుటలేదని ఆక్షేపించినటుల నూచింపబడెను. సర్ వాలెంట్ డెవిస్ గారు, మరియితరులు భారతదేశమునుగూర్చి బాగా తెలిసి వ్రాయువారిచే భారతదేశీయులపై చాల కనిష్టముగ నున్నదని జూపుటకు యేర్పాటు జేయుబడెను. పాడిసనుగారును వారి సహాధ్యాయులును యెట్టిఒడుదుడుకులకైనను బాగా తాళజాలిరి. వారలందరను కలిపియే విచారించిరి. అందుచేత ఒక సభ్యుడు లోతు నీటదిగి క్రాసు పరీక్షలో మునిగిపోవున పృథికి మరియొక సభ్యుడు వచ్చి రక్షించుచుండెను. రాయబారుల కార్యదర్శియగు బాజిపాయిగారు సమయోత్తముగ జవాబు జెప్పటలో మంచి విజ్ఞతను జూపిరి.

ఇండియాలో ఐరోపీయుల భావము

ఇండియాలోనున్న 170 వేలమంది ఐరోపీయులును యీబిల్లును గురించి యెటుల భావించెదరు? ఈప్రశ్నను సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరుగారు దెచ్చిరి. దానికి పాడిసనుగారి క్రింది ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

“ఈసమస్యనీవిధముగ వీక్షించుట చాల ముఖ్యమైనది. ఇక్కడ ఉన్నట్టి భారతదేశములో గూడ పార్టీలన్నియుం డవలెనో యేవిధముగ నుండవలెనో అన్ని యున్నవి. వానిలో చాల విషయములందు స్వల్పసంఖ్యాకుల మగు ఐరోపీయుల మేము భారతీయులతో నేకీభవించక పోవచ్చును. వేర్వేరు పార్టీలను భేదాభిప్రాయముల నేకవిషయములందు కలుగవచ్చునుగాని భారతీయుల కిటుల గల్గుచున్న కష్టములగూర్చి మాత్రము భారత దేశముం తయు నొక్కటిగ నున్నది. అందు ఐరోపీయులుగూడ జేరదరు. ప్రతిరాష్ట్రమునందును మా ఐరోపీయులకు ప్రత్యేక ప్రతిగలరు. టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా స్టేట్సును, మద్రాసు మొయిలగులవు.

ఇకను అతివాద పత్రికలుగలవు. ఇంక నెన్నియోపార్టీలుగలవు. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకుగల్గుచున్న కష్టములగూర్చి తమ నీరును యితర పత్రికలును యేకాభిప్రాయముతో నుండును.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు న్యాయము జరుగుట లేదని భారతదేశములోని ఐరోపీయులము మేము భావించుచున్నాము. ఇట్లుజెప్పటలో నేనుప్రభుత్వోద్యోగినిగాక యితర ఐరోపీయునివలెనే నుట్టాడుచున్నాను. ఇట్లు చెప్పవలసినందుకు విచారమగుచున్నదిగాని భారతదేశములో సభిప్రాయమింతే మీరు విదేశీయజనమునుగూర్చి కానింపబోవుచున్నారా. జనసంఖ్యయందు వివిధ జాతులవారన్నపుడు భారతీయుల కన్యాయము జరుగునేమోయని మేము చాలభయపడెదము. మేము వారికి న్యాయము జరుగవలెనని కోరెదము. ప్రభుత్వమువారెన్నియో ప్రతిపక్షుల గావించుకొన్నారని ప్రజలు తలచినను యీకమిషన్ దక్షిణాఫ్రికాకు భారతీయులనుబంపవచ్చువున్నవారికి మాత్రమేమిక్కుడు సౌకర్యముండునటుల చెలుపబడెను. అట్టి వాగ్దానము మాకుజేయబడెను. ఈబిల్లునే అంగీకరించునెడల న్యాయముని మేముదలంపజాలము. ఆప్రజలు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనివారైయున్నారు. కొన్నివరతులమీద నిచ్చుటకీ వచ్చిరి. వారుచాలమందియున్నారనియు యీకమిషన్ పంపవచ్చు యెడల ఉన్నవారికి సౌకర్యములు జేసెదమనియు మీరుఒప్పుకొనెరి. దక్షిణాఫ్రికాలో మేమునేక భాగములు జూమిగానిహా యీవిషయమున భారతీయుని అసగా భారతదేశదేశీయులతి భావములను దక్షిణాఫ్రికా గమనించుచున్నటుల గాన్పించుచు.

“భారతముహాశయములలో నాకుచాలమంది మిత్రులుగలరు. ఇచటవారి దేశీయులను యితర జాతులవారి కన్న కనీసముగ జూచుచున్నారని చాల చిన్నబుచ్చుకొనుచున్నారు. నేనిప్పుడే విషయములగూర్చి నివేదింపవలసిన అధికారి సర్ మహమ్మదు వాబియల్లా మద్రాసీయుడు నాకుచిరకాల మిత్రుడు, నేనువారికి వ్రాసి ఉత్తరువులు దెప్పించునపుడు, అట్టి మహాశయము తన దేశీయులుయెటుల నిందులుగజూడబడుచున్నారో విన్నపుడు చాల చింతిలును. భారత దేశమిత్రులనుబట్టియే ఐరోపీయుడు సానుభూతి జూపును. ఇక నెక్కువ మంది భారతీయులను బంపవచ్చు యెడల నున్నవారికి న్యాయము జరుగువను వాగ్దానము భంగము గాకుండ జూచుట యే ఉత్కృష్ట ప్రగర్భమైయున్నది.

నిర్బంధము లేదు

మరియొక ప్రత్యమ్నాయమునూచన గావించవలసినదిగ సర్ ఆర్నెస్టు ఓకెహీమరుగారు కోరగా పాడిసనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు జెప్పిరి: దక్షిణాఫ్రికా భారతీయు సమస్యయెట్టిదను విషయమున నాకును భారత ప్రభుత్వమునకును గల అభిప్రాయములతో మీరేకీభరించునటుల గాన్పింపదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయు సమస్య యెట్టిదియో మీరుమూలమును కనుగొనవలెను. ఇందులకు పరిష్కార మార్గమును మేమునూచించుటకు భయమగుచున్నది. ఈసమస్య ఆర్థికమైనదగునెడల నెట్లో జూడవచ్చును. అట్లుగాక భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి పంపుట యెట్లును నెడల వేరువిషయ మగును. ఇప్పుడు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యయేదీ? ప్రస్తుత సందర్భములన్న ప్రకార మేమి జరిగినను, ఇచటి భారతీయులు మీజనసంఖ్యలోజేరిన వారనియు, యీకమిషన్ నెక్కువమందిని బంపవచ్చు ఉన్నవారిని బాగాజూచెదమనియు, ఒప్పుకొనిరి. మీరు వారినిదేశము నుండి పంపివేయగోరునెడల యీబిల్లు నెరవేరనేరవలదు. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులనుపుడుకొందరు మరల భారతదేశమునకు బోవుచున్నారు. కాని యీబిల్లునే కాసనము జేయునెడల వారిచటనే స్థావర మేర్పరచుకొందురు. ఇండియా కెవ్వరును తిరిగిపోరు.

బాజిపాయిగారు:—ఈబిల్లు కాసనమునెడల భారత కాసనసభ దక్షిణాఫ్రికాలో వాస్తవ్య మేర్పరచుకొన్న భారతీయులెవడును భారతదేశమునకు రాగూడవని కాసనము జేయునెడల నాకాశ్చర్యము గలుగదు.

పాడిసనుగారు:—ఇచటి భారతీయులను బట్టికి పంపి వేయునెడల యిటువంటిబిల్లును గావించుకుండుట మంచిది. కారణ మేమనగా యీబిల్లువలన వారిచటనే యుండగలరు.

బిల్లు అంగీకారార్హము గాదు

రజా అలీగారు:—ఆచరణయోగ్యము లని గావించిన మాచనలవరకు చెప్పిన దానితోనే నేకీభవించెదను. భారత ప్రభుత్వమువారి రీవిషయమునంతను ఒక్కటిగ పరిశీలించగోరిన యెడల అట్లు చేసెదరని నేను దలంచెదను. బిల్లులో నేభాగము లంగీకారములు ఏవికానని యడుగునెడల ఏవియు గావనియే చెప్పవలెను. కాని మీరు ఈ సమస్యనంతను భారత ప్రభుత్వముతో చర్చింపగోరునెడల వారు అటుల చేయుట కిష్టముతోనే యున్నారు.

పాడిసనుగారు:—దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కేదో విధముగ ఒత్తిగలుగజేసి నుమిమివేయుట మీయుద్దేశ్యమునెడల భారతదేశమునకు చాల కష్టముగనుండును. భారతీయుల అభిప్రాయము చాల ప్రతికూలముగనుండి మేమేమిచేయుటకును విలులేకుండును. ఈబిల్లువలన అపాయముగల్గునని మాత్రము నేను జెప్పెదను.

దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు:—భారతీయు లన్న నెట్టి ఆత్మ పణియు లే ని శ్వే త ముఖుల నేకు లను మేము చూచితిమి. తెల్లబాటి నల్లవారితోగాని నల్లవారు తెల్లవారితోగాని వ్యాపారము జేయగూడదని కాసింపినదవ్వ వ్యాపారము నాపజాలరుగాని కొన్ని ఆటంకములు గలుగచేయ వచ్చును. బిల్లును విచారించినపుడు అందరినూత్రములను దెలిపి కొనక తీరదు. బిల్లుయొక్క వివరములను చర్చించుటలో నేను దిగను. సాత్త్వము తిన్నగా లేని అన్యాయములను తొలగించుట శ్రద్ధాటం నేమైన జేయవలయును. వ్యాపారమునందు భార తీయుని బహిష్కరింతుటకు ప్రయత్నము చేయబడెనుగాని అప జయము గాంచిరి. బహిష్కరింతులను ఇతరులును భారతీయులతో వ్యాపారముజేయ మానుకొనుటవలన నిజముగా భారతీయుడన్న, వారి కాక్షేపణ మున్నయెడల నే మధ్యాహ్నమైనను ఒక్క అర గంట లో భారతీయ వ్యాపారము ముగిసి పోవును.

అవమానము, నీచము

మీరు భారతీయునే వేరు జేయునెడల అందువలన గల్గు అవమానమును నీచత్వమును ఎప్పటికిని తొలగి పోజాలరు. అట్లు చేయుట గొప్ప తప్పు. ఈ వేరుజేయుట కనేక ప్రత్య వాయములు గలవు. అందువలన దేశమంతటికిని అవమానము గల్గును. వ్యాపారము సన్నగిలును. దక్షిణాఫ్రికాలో నీచము గ నేర్పడిన పేరయ్యెను. పట్టుములలోనికి వచ్చి పీఠపంతుల నమ్మకొని చేరము జేయుచు శ్వేతముఖులకు సాయము జేయవచ్చును. కాని వారుటల జేయజాలరు. అంతయు నీచత్వమునకు దిగును.

వేరు చేయుటవలన ఉపద్రవము

సర్ అర్చన ఓపెకాఫీయరు:—నేను దీనిని పరిష్కార మార్గముగ నూచింతులేదు. ఏదైన ఒక స్థలమును ప్రత్యేకించినపుడు అచట నెవరియిష్టము వచ్చినటుల వారు చేసి కొనుటకు పీ లున్నయెడల అచట వ్యాపారము జేసికొనుటకు అసాధ్యము గాక పోయినపుడు ఈ అవమానమేల యుండవలె నో తెలుసుకొన గోరెదను.

బాజిపాయిగారు:—నే నొక ప్రశ్న నడుగెదనా? ఆంధ్రయుడుగాని ఐరోపీయుడుగాని భారతీయుని ప్రక్కను నివసింతుట కష్టముగ నేల భావింపవలయునా? సర్ అర్చన ఓపెకాఫీయరు:—అది కారణము క్రమగ లేదు.

బాజిపాయిగారు:—అంతే. ఇయ్యది అవమానముగ మే మభావించుచున్నటుల దెలుప ప్రయత్నించితిమి. మేము దెల్పిన ది తృప్తికరముగ లేనటుల గాన్పించుచున్నది. మేమీ అవమానము ను బొందుచున్నటుల భావించుటకు కారణము ఐరోపీయునిద్యే మమువలెనేను చాల గాఢమైనది. దీనికంతకు ఒక సెన్సెటివ్ ప్రె గలదు. వేరగుటనుగూర్చి మాను అనుభవముమీద చాలభయముగ లదు. మీకువలెనే మాకుగూడ జాతిగర్వము గలదు. భారతదేశములోను ఇతరదేశములలోగూడ మానాగరికతకు గౌరవ ముండునెడల యెత్తుకొనితిరిగెదము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము లో భాగమున దక్షిణాఫ్రికాయందు ఘమ్ములను ఐరోపీయునికి దూరముగ నుండునుట యేల? మమ్ములను వారు స్వర్గభూమి లనుకొనువానినుండి తొలగించుటేల? అట్లు చేయుట మిదేశము యొక్కయు జాతియొక్కయు అభిమానమును న్యూనముజేసినట్లు గును. మాయిష్టమైనయెడల ఐరోపీయులతో బాటు ప్రక్కనే జీవించుటకు యుక్తమైనను ఆయుక్తమైనను ఒప్పుకొని తీర వలయును.

రజా అలీగారు:—వేరు జేయుటనుగూర్చి ఒక్కమాట జెప్పగోరెదను. దక్షిణాఫ్రికాలో ఇండియనులను యూరోపి యనులకును సమానముగ హక్కు లుండునెడల, భారతీయులను అసెంబ్లీకిని సెనెటుకును యెన్నుకొనునెడల లేదా సభ్యులనెన్ను కొను హక్కును గల్గియుండునెడల, ఏదో ఒక కారణము చే పోట్లాటవచ్చునెడల ఆ కారణము చేత యూరోపి యనులను ఇండియనులను వేరు జేయ దలంచునెడల ప్రభుత్వము వారిట్లనెదరు. “న్యాయశాస్త్రము మీ కుభయలకును ఒకటే తీరన వర్తిల్లును. వర్తకవిషయములందును తదితరములందును మీకు సమానమగు హక్కు గలదు. కాని కాంతి సాక్షాదరము మీరు నేర్చేరు ఆవరణములలో నుండవలెను” అని యందురు. కాని భారతీయులకు యూహక్కులు చాలవర కు దీనిజేయబడినవి. దీనిని బట్టి చూడ ఐరోపీయులు వారిని తక్కువ వారిగ భావించునటుల దెలియగలదు. దీనివలనను ఎక్కువకు దెచ్చి భారతీయులను దుష్ప్రసాసితిలో రెట్టునపుడు మీరు వారో నేకీభవించెదరని నమ్మెదను. మే మింతకన్న వేరు భావముతో నుండజాలము.

దక్షిణాఫ్రికా ఉపద్రవము

రెన్నాక్సుగారు:—దక్షిణాఫ్రికా సమస్య చాల తీవ్రముగ నున్నదని మీ రంగీకరించెదరా? పాడిసనుగారు:—ఇప్పుడున్న ద్వేషము నే నెరుగుదును. ఇంతకన్న నెక్కువయందు గొప్ప ఉపద్రవము గలదు. ఈవిష యమై గొప్ప ఆవేగము గల్గినది. అసియావాసు కుండుటే పీడ యని డలించియో లేక మరియేకారణములచేతనో ఇటుల జేయుట శాశ్వత గటిగా దెలియదు.

రెన్నాక్సుగారు మరికొన్ని ప్రశ్న లడుగగా, పాడిసను గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతదేశములో వాస్తవ పరిస్థితు లందు భేదమేమియు లేదని చెప్పిరి. అలహాబాదులో తమయింటి ప్రక్కను మగ్గురు యూరోపీయులు గలరనియు అందులో సర్ చారల్స్ అట్లెనుగా రొకరనియు రజాఅలీగారు చెప్పిరి.

మార్క్విక్ గారు:—1921 ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సుతీర్మా నమునందు వివరింపబడిన సమానత్వమునుగూర్చిన పత్రమునకు స్పృహనునాని అంగీకరింపనందుకు సర్ చాలంపైను పిరాలు గావించిన ఖండనముతో మీ రేకీభవించెదరా?

బాజిపాయిగారు:—అతీర్మానమునుగూర్చి నేను కొంత చెప్పగోరెదను.

మార్క్విక్ గారు:—అవిషయమై సర్ వాలెంపైను పిరాలు స్పృహనునాని ఖండించినది మీరగుదురా?

బాజిపాయిగారు:—భారత ప్రభుత్వమువారు యూని యను ప్రభుత్వమునకు ప్రాసినదానితో మేము హాజరీయసమా నత్వమునుగూర్చి చర్చించుటకు రాలేదని ప్రాసితే యుండును. బిల్లువలన ఏర్పడిన పరిస్థితులను విచారించుటకు మేము వచ్చితిమి.

మార్క్విక్ గారు:—సర్ వాలెంపైను పిరాలు భారత దేశమునుగూర్చి బాగా తెలిసినవాడని ఒప్పుకొనెదరా?

సర్ డి. సర్వాధికారి:—కాదు. ఎంతమాత్రమును గాదు.

బాజిపాయిగారు:—భారతదేశమునం దారు వారములు పర్యటనము జేయుటతో అంతయు దెలిసినవారన్నయెడల వారిని గూడ అట్లే చెప్పవచ్చును. నేను వారిని స్వయముగ నెరుగుదును. వారు భారతదేశమునకు రెండు నాల్గు వచ్చి ఒకసారి ఆరునెల లును, మరియొకమారు మూడు నెల లు నుండిరి. పాడిసను గారు 27 యేండ్లు భారతదేశములో నున్నవారే. ఆ దేశముల మైన మాకన్న తక్కువ తెలిసినవారని చెప్పగలరు. రజాఅలీ గారు:—నేను వారితో మాడేండ్లక్రింద మాట్లాడితిని. ఇంకను నేర్చుకొనుటకు మించిపోలేదని వారు జెప్పిరి. ఆయన యిటుల జెప్పెను. “నేను అపరాధముల నొప్పుకొనుట లేదుగాని, నేను భారతదేశమునుగూర్చి అభిప్రాయములను మార్చుకొంటినని చెప్ప టకు సిగ్గుగలలేదు.” అది 1922 లోనని జ్ఞాపకము.

మార్క్విక్ గారు:—భారతదేశములో వర్తమాన ధర్మ మును జూచినపుడు, అచట అస్పృశ్యులు సాంఘికముగ పనికి వారుగజాడబడి బహిష్కరింపబడుచున్నారా?

పాడిసనుగారు:—పదేండ్లనుండియు చాలా నయముగ నున్నది. అస్పృశ్యుడు చాల కష్టపడినమాట నిజమే. ఇప్పుడు వారు చాల మంచిస్థితిలో నున్నారు. కాని ఈ విషయగ నిరోధించుచు కాసన మేమియులేదు. మామూలుగా సంఘబహిష్కారము గలదు. అదికూడ నిపుడు నెమ్మది నెమ్మదిగ తొలగిపోవుచున్నది. (నవేషము)

“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు గ్రామ్య యేట్లు

ఇప్పటికి 600 మాత్రమే రెజిస్టరెరి

రెజవాడ, జూను 2:—నేటివరకు ఆంధ్రయూనివర్సిటీలో 600 ల గ్రామ్యయేట్లు మాత్రమే రెజిస్టరెరి. ఒక పక్ష ములోవల 2000 వరకు ఈ సంఖ్య పెరుగగలదని రెజిస్ట్రారుగారు తలచుచున్నారు. అప్పుడే నేనేటుకు ఎన్నికలనిమిత్తము ఏర్పాట్లు చేయబడును. [అ. ప్రె.]

వర్ణభేద చట్టము

మహాత్ముని అభిప్రాయములు

అహమదాబాదు, జూను 2:—దక్షిణాఫ్రికా వర్ణభేద చట్టమును గూర్చి మహాత్ముడు నేటి యంశుఇండియా పత్రిక లో జాతీయ వైమన్యములతో చేసిన కాసనములన్నిటిలోను ఘోరమైనది. కాను ఏరియాలు బిల్లు అంతకంటె చెడుగైనది. వర్ణభేద చట్టము. దానికి ప్రతికూలముగ భారతదేశముం దాం దోళన జరుగరాదను రజాఅలీగారు యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేక ముగ ప్రాసరి. “మనము దానిని వ్యతిరేకించితిమి. అక్కడి నివాసులును దానియం దనంగీకారమును ప్రకటించిరి. దీనిని కాన్ఫరెన్సు వ్యతిరేకిం చద ను మా చ న కా న రా దు. ఈరెండుచట్టములను రెండువిధములని మనమివివరలో తలచినట్లు తలపనవచ్చును. వర్ణభేదచట్ట మంత విషమమైనదికాదు. కాను ఏరియాలబిల్లు చాల ఘోరమైనది. కావుననే దానికి ప్రతికూల ముగ అన్ని పక్షములవారును పనిచేసిరి. వారితీర్మానము వాయ జానేయబడినందున రెండవదానికి ప్రతికూలాందోళన తగ్గింప రాదు. కాన్ఫరెన్సుకు సరియైనపరిస్థితులు చేపూరుటకు మనము లొంగుట అతిశయోక్తులు చెప్పటగాని కఠినముగ మాటాడుట గాని తగదు. విషయములు చర్చించినపుడు ఎంత మనసునకు నొప్పుపయమైనను మితిమీరుట స్వాతంత్ర్యపాక్షమున వ్యాయమైన చర్చను తీర్చును లేకుండచేయుటయే అంగీకృతము టదే! [అ. ప్రె.]

తుపాను ఫలితములు
రంగూను, జూను 3:—తుపానువలన ఇక్కడ ఆఖ్యాలులో 48 చదురపు మైళ్లు నాశనమైనదని చెప్పవచ్చును. వర్షము లింకను ఆగలేదు. తలదాచుకొనుటకు తావులేక జేనకుజేలు అల్లాడుచున్నారు. మాంగ్లా-బుధిదాంగు రైలు 1వ లేదీనుండి ఆపివేయబడినది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం|| మే నెల 3-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికోష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పోష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో తేడినందిన వర్షము	మరియు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	94.6	84.1	...	0	0.29
విశాఖపట్నాం	94.2	86.5	...	0	0.31
కాకినాడము	99.1	82.8	0.05	0.15	0.0
మచిలీపట్నము	102.1	86.0	...	0	0.39
కర్నూలు	107.8	80.4	...	0	0.16
బళ్లారి	104.0	77.6	...	0	0.24
అనంతపూరు	...	...	...	0	0.45
కడప	108.1	84.0	...	0	0.20
నెల్లూరు	112.1	87.1	...	0	0.09
మద్రాసు	108.1	84.4	...	0	0.18
కడపూరు	108.0	83.2	...	0	0.10
నెలము	104.0	78.1	...	0	0.39
కోయంబుత్తూరు	98.0	72.5	...	0	0.17
తిరుచనాపల్లి	107.5	82.1	...	0	0.16
నాగపట్నాము	101.7	88.8	...	0	0.20
మధుర	102.0	81.8	...	0.44	0.19
పాంబక్	89.8	82.8	...	0	0.28
రునతిల్వేలి	...	...	...	0	0.09
రునతిల్వేలి	86.7	78.5	...	0.02	1.09
చిత్తూర్	87.6	79.1	...	0	2.08
కాలికట్టు	92.0	78.2	...	0	1.62
మంగళూరు	92.8	78.8	...	0	2.29
తెంగళూరు	98.6	69.2	...	0	0.53
మెర్కార	80.8	62.8	...	0	1.29
కొడైకనాడ్	72.1	57.7	...	0.17	0.40

సర్కారులు:—కాకినాడలో చినుకులుపడెను. మచిలీ పట్నములో ఆకాసము నిర్మలముగనున్నది. తక్కినచోట ఒక మోస్తరుగ నున్నది. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ; రాత్రివేడిమి 3 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 7 నుండి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సర్కారులలో చినుకులపడును. తక్కినచోట వాతావరణము అనుకూలముగ నుండును.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

గజ్జి క్రితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ కరీరములకు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోస్తుఖర్చు లధికముగను గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

శ్రీరంగ పత్రిక

రామశాస్త్రి, ప్రధానాచార్యులు.

రామశాస్త్రి, ప్రకాశ చంద్రులు.

రామశాస్త్రి, ప్రధానాచార్యులు.

శ్రీ కవిమిత్ర మండలి

ద్వితీయసమావేశము-భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ విలేజ్)

ఈ మండలివారు భీమవరమునం దాహున్నరై ఈ నెల 17 వ తారీఖన సమావేశముయందు మండలిసభ్యులందఱు హాజరై కాలేదు శ్రీయుత కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావు గారు, శ్రీయుత దిక్పాద సత్యనారాయణగారు, శ్రీయుత బెలంకొండ రాఘవరావుగారు, అడివి బాపిరాజుగారు, మరి కొందరు ఇక్కడ కలిసికొనిరి. శ్రీయుత ముప్పిలమ్మనారాయణగారి రామకృష్ణద్యానవనమున వారికి విడిది ఏర్పరుపబడినది. ఈ సమావేశమునకు అధ్యక్షులగు మ.రా.రా.శ్రీ చెన్నాప్రగడ భానుమూరిపంతులుగారు(రిటైర్డ్ గవర్న మెంటు ట్రాన్స్మిటరు) తమకు ముక్తము జబ్బు చేయుట వలన సభకును ముఖ్యము పలుపడలేదు కావున మ.రా.రా.శ్రీ రాయసము వెంకటేశ్వరుగారు ఎం.ఎ.ఎల్.టి (స్టేట్ గవర్నమెంట్ కళాశాలాధ్యక్షులు) సభాధిపతిగైకొనబడి అంగీకరించి 18 19 తేదీల సభల ప్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

సభలకు శ్రీయుతల ముఖవల్ల సభ్యుల యందు ఆత్మీయతను సాధించి, రాయసము వెంకట్రాయుని వేగేత్తునుం దరరామరాజు, పెద్దాడ సుందరశివరావు, నందూరి పార్థసారథి తదితర ప్రార్థనాధ్యక్షులు ఇతర ప్రముఖులు సుమారు రెండువందలమంది సభ నలంకరించిరి.

ప్రథమ దినచర్య

శ్రీయుత చందూరి రామమూర్తిగారు ప్రార్థనాపద్యములు చదివినవెనుక అడివిబాపిరాజుగారు సభాధిపతిని పీఠమలంకరింప గోరుచు, కవి మిత్రమండలి ఆశయములను గూర్చియు, సమావేశములకు ద్వేషములనుగూర్చియు ప్రముఖులను చెప్పిరి. అధ్యక్షులు ఆక్షేపవాంఛకవిత్వము భాషాచరిత్రమున ముఖ్యముగ నొక ప్రకరణరూపము పొందుచున్నదనియు, ఇట్టిసమావేశముల జరిపి కవిమిత్రులు కవిత్వప్రభులను ప్రజల ప్రత్యక్షముగా ననుభవించువశయము ఉత్కృష్టపద్యమునకు కారణభూతు లగుచున్నారనియు నెలవిచ్చి విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారిని వారికృతుల వినిపించగోరిరి.

శ్రీ సత్యనారాయణగారి సమాజమనోహరకంఠముతో సువధురదానము మేళవించి తమ ఆంధ్రపాఠశాలలోని పద్యములతో ప్రార్థించిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ఆంధ్రవిప్లువు కాలివాహనుడు, నన్నయభట్టు అన్నకావ్యములను సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. వారాఖండకావ్యముల పరిచయపరచు సభ్యులు మేనలు గగన్మండల కమ్మల బావములు రాల దీక్షతో చాలికించి కవిగారి నెంతయు ప్రశంసించిరి అనంతరము ఈ కవిగారు తమ వాడుకభాషలో రచించిన "కోకిలము పెండ్లి" "కిన్నెరసాని పుటక" "కిన్నెరసాని నడకలు" మొదలగు కావ్యములను హృద్యముగ పాడిరి. "కిన్నెరసానిపాటలు" పాడుచుండగా సభ్యులు నిమిత్తశీఘ్రతై తమ దేహములు తామే ఎరుగకుండిరి అ.గ.స.నాధిపతిగారు తనయులై పోయిరి. తరువాత సత్యనారాయణగారు తమ భాషాగీతము అను కొన్నింటిని వినిపించిరి. సత్యనారాయణగారు ఘనమారు మూడుగంటలకాలము తమ రచనల నిట్లు వినిపించిరి. వినిపించి వంతసీపును సభలో నొక్కరు కదలలేదు సభ నిశ్చలముగా మండెను శ్రీ వెంకటేశ్వరుగారు వీరి కవిత్వము అద్భుతమనియు, తమయొక్క విపులాభిప్రాయమును మరునాడు వ్యక్తీకరించెదమనియు నెలవిచ్చుచు సభ ముగించిరి.

శిల్పప్రదర్శనము

ఈ దినముననే శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలలో శ్రీ హనుమంతరాయ శిల్పమండలి శిల్పుల చిత్రములు కొన్ని సభాసమావేశమున పురభవనముననే ప్రదర్శింపబడినవి. అడవి బాపిరాజుగారి ఉలాపి సంతోషవని, "మేఘబాల, అచల కుమారుడు" అనికెట్టి సుబ్బారావుగారి "వీరీటమాలి" "శ్రీ వీరాచారమలక్ష్మణులు - గ.హ.దు" "పగసభాముడు" గణం మల్లయ్యగారి "నెండ్రి" వేలూరి రామమూర్తిగారి "దేవాలయ ప్రదక్షిణము" చిత్రజిల్లు చలపతిరావుగారి "పాడుకాపటాభిషేకము" గ్రంథి శేషారావుగారి "విరహిణి" "బంగారు పంజి" వేలూరి నాగేశ్వరరావుగారి "నాగకుమారుడు" చంద్రనల్ల బాపిరాజుగారి "వనపుష్పము" తేజోమూర్తుల సుందరమూర్తిగారి "బాటసారులు" మొదలగు చిత్రములు ప్రదర్శింపబడినవి.

ప్రేక్షకులందఱు భారతీయ చిత్రలేఖనా పద్ధతుల పూర్వముగా నడగ తెలిసికొనుచు బొమ్మల అందము గమనింపుచు కళాశాలాశిల్పాలను వారి పనితనమునకు కొనియాడిరి.

ద్వితీయదినము

మరునాడు యథాప్రకారముగా ఉదయమున తమ విడిదిలో మండలి సభ్యులు కార్యనిర్వాహకసభ చేసెకొనిరి. వచ్చిన

కొందఱు మిత్రులు శ్రీయుత నాయని సుబ్బారావుగారి పద్యములను సత్యనారాయణగారు వినిపించిరి వీరిన ప్రతిపాదనకు ఆత్యర్థముపొంది "ఏమి కవిత్వము నిజముగా తెలుగు కవిత్వము శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారివలన అభినవము సుస్థిగమైన క్రొత్తమార్గమేర్పడినదని ప్రశంసించిరి. ఆ సాయంతినమున మరల బహిరంగసభ సమావేశ సమావేశమయినది ప్రార్థనానంతరము వెంకటరత్నాసనాధిపత్యము వహించగా అడవి బాపిరాజుగారు "పావ్యచిత్రకళాసాంప్రదాయమునుగూర్చి వివరముగా గంటవరసే పునస్పరించిరి.

ఆంధ్రకళయొక్క బౌద్ధులనాటిని ఆజంతాగహలలోని చిత్రముల విమర్శనను, ఇర్లములకలయక, వస్తువునేర్పరచుకొనుట మొదలైన కళారహస్యమును సవిస్తరముగా నిర్ణయించిరి. తరువాత శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాశాల శిల్పాచార్యులు టి.ఎ.చి. పాథ్యాయులు కళాశాలలో చేసిన యహోపకారమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు, కళాశాలావిద్యార్థుల చిత్రములు, వారికీర్తినిగూర్చి చక్కగా వివరించిరి. సామాన్యముగా వ్యక్తముగాని ప్రాచ్య చిత్రకళారహస్యమును అరటిపం జొలిచి పెట్టినట్లు తేలిక మాలలతో సభ్యుల కందిచ్చిరి.

తరువాత శ్రీయుత బెలంకొండ రాఘవరావుగారు "నేటి ఆంధ్రసారస్వతీమూల" "యెంకిపాటలసామయ" అన్నవిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు ప్రతిపక్షిలవిమర్శనమునకు మాత్సర్యము, అనభిజ్ఞత ఇవి కారణములుగా నిరూపించి, ఆ పాటలలోని భావములను వ్యాఖ్యానరూపముగా విమర్శించుచు సభ్యులను రంజింపజేసిరి. కొందఱుసభ్యులు తమకిదివర "కంకి పాటల" మీద నున్న నిరసన రాఘవరావుగారియుపన్యాసముతో పోయినదని నడిపిరి.

తరువాత "యెంకిపాటలను" వినుటకు సభ్యులు కుతూహలముకాగా శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ఆపాటలను పాడి వినిపించిరి. ఆవెనుక శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి పద్యములనుగూడ కొన్నింటిని చదివి వినిపించిరి చివరకు సభాధ్యక్షులగు వెంకటేశ్వరుగారు రసోద్విగ్మమైన కంఠముతో తనయుభావముతో దీర్ఘముగా ఈ సమావేశమును గూర్చి చెప్పుచు కవిమిత్రమండలి నాకీర్తించిరి.

నందూరి సుబ్బారావుగారిపాటలను వినినవ్యధు వారు రిన్నెరసానిగూడనే పాటినని చెప్పిరి ఈపాటలమీద విమర్శన లేదుకనియు విమర్శన లేవనాడును రసమును గోచరింపజేయవలయును, రసము ఆత్మకృష్ణవేద్యవనియు, చెప్పి ఆపాటల నెంతయు మెచ్చుకొనిరి "యెంకి, నాయడుబావల" దాంపత్యము వారి అనుభావములు పరమపవిత్రముగా నున్నవని చెప్పిరి. కాని వాడుకభాషనుగూర్చి తమకెక్కువ సానుభూతిమాత్రము లేదని చెప్పిరి శ్రీయుత ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి మాలవల్లభావలోని అత్యుత్తమగ్రంథమనియు, మహాపురాణములకేమాత్రము తీసిపోదనియు చెప్పుచు వాడుకభాషను గూర్చి మాత్రము తమకభ్యంతరమున్నదని నెలవిచ్చిరి శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి కవిత్వమునుగూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి తాము పెట్టివర్ణన వర్ణన, కీర్తి మొలగు ఆంగ్లము భావకవుల దివ్యకవిత్వమును చదువుచు ఇటువంటికీర్తిలు మన తెలుగుకవులలో పుట్టుదురా అనుకొనుచుండెడివాడె ననియు అది శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి కవిత్వమువలన లేవకొరికి నేటికీ పరిపూర్తి అయినదనియు నుడిపిరి.

నాయని సుబ్బారావుగారికవిత్వము వినుచుండగా, ప్లాటో మొదలగు మహానుభావుల సూక్తులు జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నవని చెప్పిరి శ్రీ నాయని సుబ్బారావుగారి ప్రేమకథ సభ్యుల హృదయం దంజకమై పోయినది.

తరువాత శ్రీ బాపిరాజుగారు, రాఘవరావుగారు ఉపన్యాసములు మిక్కిలి రమ్యముగా నున్నవనియు, వస్తు విమర్శ చక్కగా చేయబడినదనియు చెప్పిరి అవెనుక విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారిగూర్చి చెప్పుచు వారి పాండిత్యము, వారి కవిత్వాక్షి వారి గానమధుర్యము అప్రతిహతముగా నున్నవనియు, ఇట్టి మహాకవులు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో అన్వతంత్రమైన జీవనములో జీవించిపోవుచున్నారనియు చెప్పి, వారి కిన్నెరసానిపాటలను మిక్కిలి మెచ్చుకొనిరి. ఆపాటలు వినువలసినదేగాని, ఇట్టివని నిర్ణయించుటకు వీలులేదని నాయని సుబ్బారావుగారును సత్యనారాయణగారును అన్నద మ్యులవలె నున్నారని చెప్పి, కవిమిత్రమండలివారికి తమ యాశీర్వాదమును సభ్యులందరికిపునః కృతజ్ఞతయు చెప్పిరి.

మండలికి అధ్యక్షులైన శ్రీయుత కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావుగారు ఆహ్వానసంఘమునకును, పాఠకులకు అనేక వందనము లర్పించుచు, శ్రీవిశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో అన్వతంత్రతరంగానికి కృతించిపోవుట లేదనియు, కళాశాలవారు వారి కవిత్వాక్షికి, తగినగౌరవము తప్పక చూపింతురనియు చెప్పుచు, కళాశాలయే ఇట్టి మహాకవుల కునికికట్టే కీర్తిగడించగలవని చెప్పిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీయుత టి.ఎ.చి. పూర్ణయ్యగారు సభ్యులకు, మండలివారికి సభాధ్యక్షులకు, ఆహ్వానసంఘ ముతరపున వందనము లిడుచు ఈరెండు కోశాలలో విన్నపాటలు పద్యములు అత్యద్భుతముగా నున్నవనియు, "యెంకిపాట" లసాధారణకవిత్వసాంప్రదాయమును వ్యక్తీకరించుచున్నవనియు చెప్పుచు వాడుకభాషకు ప్రయోగసామర్థ్యము పాక్షికమని చెప్పిరి.

కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసినది

ముప్పి సుబ్రహ్మణ్యము.

శ్రీ నరసన్న వేట రేంజీ ప్రాథమికోపాధ్యాయసంఘ వార్షికమహాసభలో గావింపబడిన

కొన్ని తీర్మానములు

హయ్యరుగ్రేడు టీచరు హాజరు సర్టిఫికేటును పొందకయే స్కూలు ఫయిన్ పరీక్షకు పోవుటకు వీలుకలుగజేయవలయునని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

రోయరుగ్రేడు ట్రయినింగ్ రి సెవర్సరములు సర్వీసు గల టీచర్లకు హయ్యరుగ్రేడు సర్టిఫికేటు పొందుటకు వీలుపరీక్ష నేర్పాటుచేసెద మని ప్రభుత్వమువారు లోగడ జెలియచేసియున్న ప్రకారము యిప్పుడు అమలునందుంచవలె నని యీ సభవారు ప్రార్థించు చున్నారు.

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే నేర్పాటుచేయబడిన టెక్నిక్ బుక్ కమిటీలో యుపాధ్యాయ సంఘములకు ప్రాధానిధ్య మొనంగుట సమంజసమని యీసభవారు మంగిచేయుచున్నారు.

నూతన విద్యానిబంధనల ప్రకారము 80 విద్యార్థుల కొక టీచరుండుట విద్యావ్యాప్తికి భంగము కాన 1-2-3 తరగతులలో ఒక్కొక్క టీచరుకు 20 మంది పిల్లలున్నా ప్రత్యేకగతిలో టీచరుకు 19 మందిపిల్లలును ఉండవలెనట్లు మాప్టర్ల సంఖ్యను వృద్ధి చేయవలెనని యీసభవారు నిశ్చేదించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో వృత్తివిద్యలను నేర్పించుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్రస్తుతము నేర్చుచున్న విద్యావిధానము ప్రజలకు లాభకరముగాలేదు. కావున తాలూకాలో గల కొందఱు విద్యాభిమానులతో నొక విద్యాసంఘ మేర్పాటుచేసి ఉపాధ్యాయులకులతో ప్రజల కుపయోగమైన విద్యావిధానము ఏర్పాటు చేయుటకు విద్యాసంఘమువారికిని విద్యాకాఖాధికారులకును యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

కర్నూలు

(2 క వి లే ఖ రి)

మే 80 - శ్రీపాండరంగ విలాస్ దీనరత్నక సంఘమువారు ఈకోజాన కుండి గ్రుడ్డి మొదలగు బీదల ఘనమారు వెయ్యిమందికి అన్నదానముచేసిరి. త్వరలో కొందఱు బీదలను చేర్చుకొని కరణాలయముగా పనిచేయుటకు అందు ముఖ్యముగా రాటములు పెట్టింది పనిచేయించుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు.

అర్జవైశ్య నేవాసంఘమువారు త్వరలో సాంఘత్యరీతితో తృవమును శ్రీయుత స్వామి వెంకటాచలశెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుటకు యేర్పాటుచేసికొనినారు.

జిల్లా అర్జవైశ్య ప్రథమ మహాజనసభనుగూడా జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు.

ఎండలు చాలా యెక్కువగాయున్నవి. పల్లెటూళ్లలో నీరులేక యిబ్బందిపడుచున్నారు.

శ్రీ పాండరంగ విలాస్ మండలము కట్టుటకు మ.రా. శ్రీ అల్లంరాజు చౌదేశ్వరరావుగారు రు 1000-0-0 వెయ్యి రూపాయలు, మ.రా. శ్రీ సూరి వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు వేరు 1000-0-0 వెయ్యిరూపాయలు యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిన్నారు.

ఆదిద్రవి నేటు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసంబంధ మగు పె నేటునకు శైం డరీ స్కూలు హెడ్ మాస్టర్ల సత్తుమన నుండు నిర్ణయ ప్రతినిధులలో నేనొకనిగానుండుట కిచ్చయించుచున్నాను. నేను ముప్పదియారేండ్లనుండి మెడికల్ స్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నుంటిని.

ఆచంట సూర్యనారాయణరాజు, నిడదవోలు.

పీష్వా బాజీరావు స్థానకోత్సవము

కేలుగారు పీష్వాను ప్రశంసించుట

మహమ్మదీయ నిరంకుశపరిపాలననుండి గాపాడుటకు మహారాష్ట్ర రాజ్యమును స్థాపించిరి ఇయోతిమాలు, జాను 2:— మొదటి పీష్వాబాజీ రావుగారియొక్క ఇందూరు సంస్థానప్రభువగు మల్ హారావు చోల్కర్ యొక్కయు స్థావరక ఉత్సవములకు గౌరవై ఎమ్. కేలుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నీహరు డివిజనునందు వేవరుభేడియందు ఉత్సవముజరుపబడెను. ఇందూరు ఉద్యోగులు, శుభ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వద్యోగులు పరస్పరముగ ఉత్సవము జరుపదముగ సల్పుటకు సహకారముజూపిరి. హిందూరు మహారాజు రూ 1000లును, గ్వాలియరు మహారాజు రూ 1200లును బిరాళ మొసంగిరి. ఇందూరు ఉద్యోగులచే గౌరవముగా బహుగౌరవముగ ఆదరింపబడిరి. బాజీరావు పీష్వా జన్మస్థానముగ డ్వియోర్ధను మండి ఉత్సవము ప్రత్యేకముగ డిప్యూటీవను వచ్చెను. గౌరవ కేలుగారు పీష్వాను ప్రశంసించుట

రాజ్యమును సంపాదించవలయునను త్పుద్రలంపుచే మహారాష్ట్ర రాజ్యము ప్రేరేపించబడలేదనియు, అప్పుడు పరిపాలనము జేయుచున్న మహమ్మదీయుల నిరంకుశపరిపాలనమున బాధల బొందుచు హిందువుల రక్షించుటకు మహారాష్ట్ర ప్రయత్నించినదియు చెల్లె మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య నిర్మాతలను కేలుగారు ప్రశంసించిరి. మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య వైరికసంపత్రియొక్క అన్యమతసహనము విధే చరిత్రకారుల ఆమోదమును అడయుచుండెను. చిక్కిరి పాత్రికాత్మము జూపినను హిందూమతసాంప్రదాయకాశిస్యముచే బాహ్యుగ పీష్వాయగ బాజీరావుయొక్క మహమ్మదీయ భార్యను హిందూమతములోనికిగల పుటకు సాధ్యముగాకపోవుట మిక్కిలి విచారకరముగ నుండెనని కేలుగారుప్రవచించిరి. ఇందులకు తలక్రిందులుగనున్న అంశము వొకదానిని కేలుగారు వచించిరి. యోధపురం రాజా అశిశింసు కుమార్తె మహమ్మదీయ రాకుమారుని పెండ్లియాడెను. భర్త మరణానంతరము ఆమెను తిరిగి హిందూమతము ప్రకారము వడమకొనుచుండెను. పై విషయాలనుబట్టియు ఇతర సందర్భములబట్టియు హిందూమతము అనాదినుండియు అన్యమతస్థుల హిందూమతములోనికి చేర్చుకొనుచుండెననియు అటుల తిరిగి

అవలంబించినగాని హిందూమతము ఇతర మతములతో సమానముగ భావ్యభివృద్ధి బొందబడదని వారి నిశ్చయాభిప్రాయమని గౌరవ కేలుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

ఇందూరు దివానును సంస్థానోద్యోగులను మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకును కృతజ్ఞతను సభ జూపి, బాజీరావు చక్రపురకారు రావల్ ఖాడి నిష్పించవలసినదనియు, మాన్యమెంటు ఆక్రమించుట మరీకొన్ని స్థానముల తేర్చునలసినదనియు సభ గౌరవము కొన్ని తీర్మానముల గావించెను. బాజీరావుగారి చరిత్రను నిర్ణయించు మరాటి భాషయందు రచింపబడిన వ్యాసమునకు బహుమానము నీయబడునని ప్రకటింపబడెను. బందా నవాబుగారు అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతను జూపించుచు ప్రసంగించిరి. వీరు బాజీరావుగారి మహమ్మదీయసంతివారు. రావుబహదూరు మూలముగాగు బందా నవాబుగారు చెల్లినవిషయముల అనువదించిరి. (ఆ. (వె.))

అంతర్జాతీయ కార్మికసభా ప్రాతినిధ్యము

ప్రభుత్వనామినేషను అంగీకరింప నందులకు సంజాయషీ

బొంబాయి, జాను 1:— అసాఫ్ యేతేడు ప్రెస్ విలేజ్ రి వీల వార్డు అడ్వము అంతర్జాతీయ కార్మికసభా ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రభుత్వమువారు నామినేషనుగా అంగీకరింపలేదో తెలపమనియడుగుగా నకోత్తమము రాగిగారిట్లు నెలవిచ్చిరి. “అన్ని భారతదేశపు ఎర్తకసంఘములు బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచీ, రంగూను మొదలయినవి కార్మికుల ప్రాతినిధ్య అడ్వము, నవము, సభలకు నన్ను ఎన్నుకొనిరి. ప్రభుత్వనామినేషనును తిలప సభకు మాత్రము నేనంగీకరించిన యెడల ఆసభయందు ముఖ్యమగు విషయములంతగా చర్చింప బడవు. అందువల్ల నన్ను ఎన్నుకొనిన భారతవర్తకమండలిని అవమానకరమగుపరిస్థితులందుంచెడివాడును. కాని బ్రిటిషు నావికాధికారివొకనిని భారత ప్రాతినిధ్యపంపినయెడల ప్రభుత్వమునకు చిక్కుండెడిది కాదు ముఖ్యమైన నావికావిషయములు చర్చింపబడెడిది. నవమసభావేషమునందు భారతీయుడు భారతదేశపరిస్థితుల తెలపబాలకుండెడిది

వాడు ఉభయసభావేషములకును ప్రభుత్వముననే నామినేషను చేసియుండినయెడల సంతోషముగా ప్రాతినిధ్యమును వహించియుండును. 9 వ సభావేషమునకు వారిని సర్దారు ప్రాముగాలికి సలహాదారుగా బెళ్లవలసినదనియడిగినమాట నిజమేయని యడుగువారిట్లు నెలవిచ్చిరి. ఆమాటనిజ మే న ని రి. సలహాదారుగా చెల్లుటకిందు కంగీకరింపలేదని యడుగు తాను స్వతంత్రముగా మాటాడుటకుగాని సమ్మతినిచ్చుటకుగాని పిలువేదు నేను దీని కంగీకరించినయెడల భారతవర్తకమండలిని అవమానపరిచినట్లు గను. నేను దీనిని వ్యక్తిదృష్టితో చూచుటలేదు. కాని సిద్ధాంతము సిద్ధాంతమే. భారతనావిక పరిస్థితులు భారతీయుడే వెల్లడింపవలెను. భారతీయేతరునికి సలహాదారుగానుండినయెడల ఆంతర్జాతీయ సభావేషములకు భారత ప్రాతినిధ్య భారతీయుడే యుండవలయు నను కేంద్రశాసనసభ కొరికను వ్యతిరేకించినవాడనై యుండును. భారతీయేతర నావిక సంగమమునందు సభ్యుడైన వాని కి సలహాదారుగా నుండి ఏమియు పనిచేయబాలియుండను. ఇట్టి నాయుడేకము పరియైన దని దీనివలన తెలియగలదు. ఇప్పుడు భారత ప్రాతినిధ్యగ పంపబడుచున్న ప్రాముగారు చాల ఆలోచించినట్టియై, స్వల్పమైనట్టియు మార్పులను చేయవలె నను వార్తకుల నావికసంఘమువారి సలహాలను ప్రోపివేసి తిరస్కరించిరి. (ఆ. (వె.))

కోర్టులో బహిరంగముగా చెప్పటో కొట్టుట

అలహాబాదు, జూన్ 2:— బాలగోవిందు అనువానిపై దొంగనోట్లను తియ్యబడెయ్యకను మోపబడెను. కోర్టులో జూరీ ఆతనిని నేరమడని నిర్ణయించగానే, అతడు రాజబాత్ అను సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పైకి దుబికి చెప్పటో కొట్టెను అతని నిపుడు జాయింటు మేజస్ట్రేటుగారు విచారించుచున్నారు. కేసును హైకోర్టుకు మార్చుకొనుట కతడు కాలవిలంబమును కోరియున్నాడు.

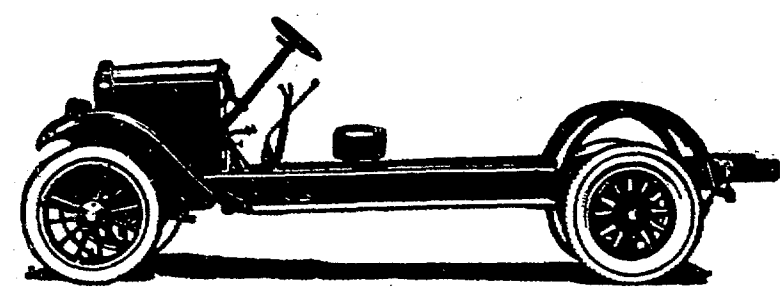
ముక్కుకోసినందుకు మూడుసంవత్సరములు

లాహోరు, జూన్ 1:— తానెంత పార్థివినన తన్ను వివాహమాడనందున లాహోరు కాంటన్ మెంటులో తన తండ్రిగారి యింటివద్దనున్న సుఖరేనియాను ఒకరాత్రి త్రివేళు ముక్కుకోసినందుకు లాహోరు అడివనల్ డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు పేకుగలాం హుస్సేనుగారు జంబారుకు రి సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి (ఆ. (వె.))

తక్కు వ ఖర్చు

మీరు వ్యాపారసంబంధమైన పనులకు, బస్సునిర్వహణకు చివ్రలెట్ బండను తీసిన అమితమైన ఖర్చులు, ఎదురుచూడబడు ఖర్చులు తగులవు. తక్కువ ఖర్చుతో నడపవచ్చును. తక్కువ సెలవుతో నిర్వహించవచ్చును. ప్రస్తుతకాలమందు చివ్రలెట్టు బండను గ్రేగరియన్నవారికి లాభము ఎక్కువగాగలదు.

ధర రూ 2,400

ధర రూ 2,400

తక్షణమే సర్వీసు దొరుకును

చివ్రలెట్టుబండ విడిభాగములను మరమ్మత్తుచేయుటకు సౌకర్యములు అతి సులభముగా గలవు. గనుక ఈ విషయమును అలక్ష్యము చేయకూడదు. యెట్టి అవసరమైన మరమ్మత్తులుండినను భయములేదు. ఏలననగా బండను సరిచేసుకొనుటకు సౌకర్యములు తక్షణమే గలవు. మీరున్న స్థలమునకు సమీపమునందే విడిభాగములను మరమ్మత్తుచేయుటకు సౌకర్యములు గలిగినట్టి స్థలములుగలవు. పైన తెలుపబడిన సౌకర్యములు యెప్పుడు తలచినను తక్షణమే దొరుకును.

దక్షిణాఫ్రికాకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు

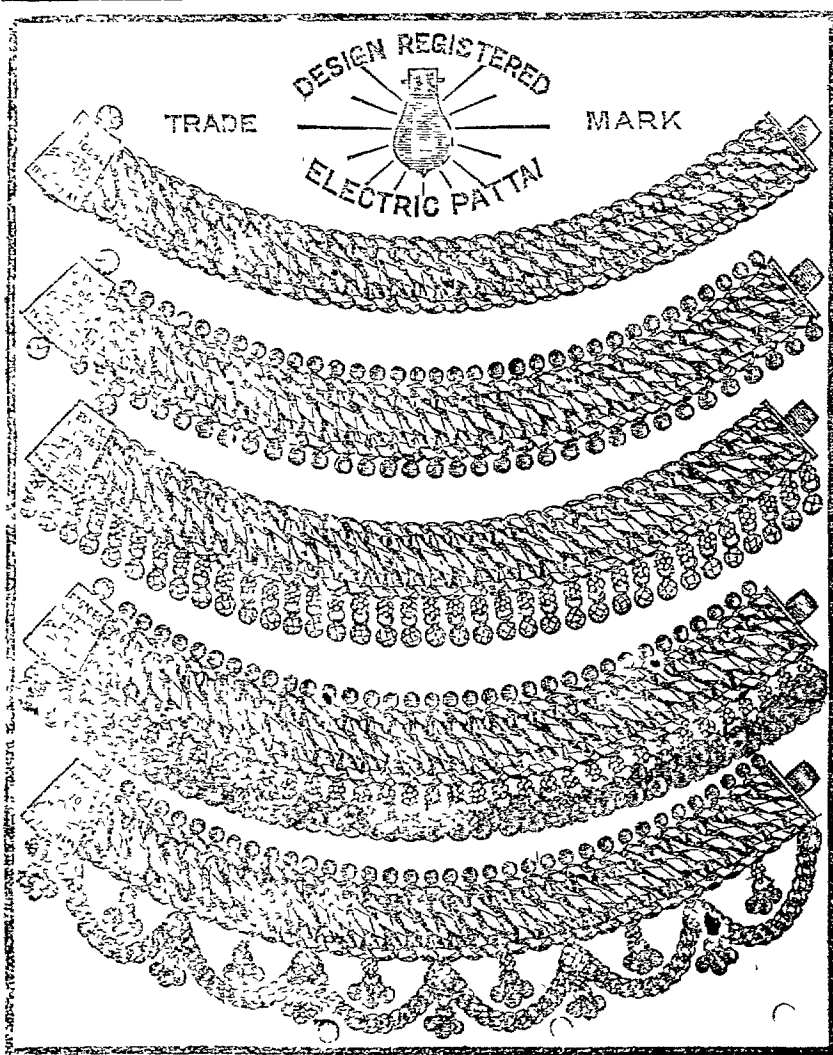
సింపున్ అండుకో, లిమిటెడ్.,

మదరాసు.

ఉదకమండలం

అమృతాంజనము

చక్కనిదట్టి నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, జొంబాయి

నూతనముగా ప్రవర్తింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”
పట్టెగొలుసులు
మొదటితరము
వెండికి గ్యారంటీ
పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. (పేటెంటు మార్కు
రిజిస్టరు ఆయినది.
ఆర్డరులపైని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్ళ కొలయు ఎంత తూనిక
వెండితో గొలుసు చేయవలసి
నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నా టిఫ్ఫరుల చార్జీ
చేయదుము.
జత 1-కి మజూరి:-
పేదనైజా. చిన్ననైజా
నెం. 1 రూ 6 రూ 4
నెం. 2 ” 7 ” 5
నెం. 3 ” 8 ” 6
నెం. 4 ” 8 ” 6
నెం. 5 ” 9 ” 7
సోల్ ఏజెంటు:-
నారాయణదాస్ పీట్టి,
191, చైనాబజారు, రోడ్.
మద్రాసు.

హిందీ పుస్తకములు
హిందీ (జాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేర్చు
కొనుటకు వీలయిన నులభ తెలిసి వ్రాయబడినవి:-
1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు
5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.
హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము
(తేజుకులు పం. శివస్వామిగారు)
క్రొత్తగా వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రో
జులలో శుద్ధముగా హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల
ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది నవ్వ హిందీ వ్యాకరణముల
యొక్క సారము. వెల 0-1-0. హిందీప్రచారక:- మాస
పత్రిక సెల్ చల్ల 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.
హిందీప్రచారకార్యాలయం,
2805 ట్రెజిక్. మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల
రాజమహేంద్రవరం
ఇచ్చట లూయీకూ సేగారి తొట్టి స్నానములు,
జిప్సమ్, సీస్, మాక్ ఫ్రెడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన
ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా
సమస్త వ్యాధులును నులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి
తీరమున రోగుల కనువైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది.
రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేర్చ
బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార
పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాపరచుమున నే
జీంచువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడ
యగలరు. ఉత్తములే ఒక అకౌంటిల్ పంపవలెను.
గరిమెల్ల కోదండరామయ్య
2756 ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

విజయం కావలెను
అన్ని పట్టణములందును షైన్ ఇంక్ వర్క్స్ లిమిటెడ్ కు
యేజంట్లు కావలెను. మంచికమిషన్ యివ్వబడును.
షైన్ ఇంక్ నాల్గు సంవత్సరములనుంచి వాడుకలో
నున్నది. షైన్ ఇంక్ ఫౌంటెన్ నాలో చక్కగా ప్రవ
హించుటయేగాక మంచి కాంతిని కిరణము నుపయోగింపదగు
యోగ్యతను కల్గియున్నది. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు.
Apply to:-
SHINE INK WORKS LTD.,
BEZWADA

వస్తుగుణ దీపిక 2806
ఆయుధవ కూర్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి
ఇందు పవస్త్ర వస్తువులు మూలికలు, కాయ కూరలుల ఫలములు
ఆహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క ముగూరుగల
ములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్య
మును బడయగలరు. ప్రతి గృహమందును నీ గంధ ముంచదగినది
నెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
యత్రా జగ్గరావుబ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు,
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు
(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, సాత్ స్ట్రీటు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పోస్టు కిమూరు, జిల్లా తంజావూరు,
పీరు వ్రాసినది.
తమరినుండి జూన్ 25లో రిచ్చించిన మాత్రలు చాల గుణకారులని తెలియపెట్టియున్నవి. కావున దయ
చేసి 2 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోరోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.
(6) మ. డి. వి. కస్తూరిరాజు, తైపిస్టు, ఇన్ కంపాన్సు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. పీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి నాడుచున్నాను. అవి దివ్యవృద్ధిని
తెలియపెట్టినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు గుణము కలుగును. వెల సరసముగను, గుణ మృధికముగను, ఉం
డుటవలన మాప్రాంత్యమువారు అధికముగా దీనినే వాడుచున్నారు. ఇపుడు 12 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
(7) మ. పి. సుబ్రాయుడు కేరాఫ్ బండ్ల వీరాస్వామి రావూరు పేట, పోస్టు నేటపాలెం, జిల్లాగుంటూరు
పీరు వ్రాసినది. వెనుక తమరు పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినవి. గావున అనేకులు వచ్చి కొను
చున్నారు. వెంటనే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
(8) మ. వీరేశ్వర రథసమూహ పోస్టు, కోలూరు, పీరు వ్రాసినది.
లోకప్రఖ్యాతిమైన అనేకరోగములను గుణపరచ గల తమ లోకామయహర కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 ను వి. పి. చేయ
పొర్లించుచున్నాను.

అక్షరహాంసలు
ఆపూర్వతెలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య
రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షర
ములు చేరిన భగవద్గీతామములగును. వెల పోస్టేజి
గాక 8 అణాలు. 2837
చిరునామా:- గోపరాజు వేంకటేశ్వరస్వామి,
రిటైర్డ్ హుజూరు క్యాంపుకిపర, కాకినాడ.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)
ఇల్లాండవిధుల బోధించుకథ
నూరు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్తెంత
నీతిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి
మననముచేయలేని గీతవాక్యమువంటిదని వేరొకరును, యు
వతీజులకు మహాపాకారక మని యింకొకరును, ఇంక పండిత
వర్ణులనులనేకవిధములం బద్ధగద్యముల జేర్చినియున్నారు.
విద్యాభ్యాసాధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల
రు, 1-0-0. వెలయువారు. 2841
దంట్లు లక్ష్మీకాంతకవిగారు
సుద్దపల్లి, చేబోలుపాస్టు, గుంటూరు.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.